პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 157 (20198) — ოთხშაბათი, 6 ივლისი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ДЕЛЕГАТИ САЗВАРМОШИ ДАБРУНДА

სკკპ XIX საკავშირო კონფერენციის რეზოლუცია

სკკპ XXVII ყრილობის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციის მიმდინარეობისა და გარდაქმნის გაღრმავების ამოცანათა შესახებ

1. XIX საკავშირო პარტიული კონფერენცია, რომელმაც გაანიხილა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვის მოხსენება „სკკპ XXVII ყრილობის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციის მიმდინარეობა და გარდაქმნის გაღრმავების ამოცანები", აგრეთვე მეთორმეტე ხუთწლიანის ძირითადი შედეგები, აღნიშნავს: სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმსა და პარტიის XXVII ყრილობაზე პარტიის მიერ შემუშავებული საბჭოთა საზოგადოების ყოვლისმხრივი და რევოლუციური განახლებისა და მისი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაჩქარებისთვის გამიზნული სტრატეგიული კურსი ხორციელდება. შეჩერებულია ქვეყნის დაქანება ეკონომიკური და სოციალურ-პოლიტიკური კრიზისისაკენ.

გარდაქმნის იდეებისა და საქმეების ზემოქმედებით მიმდინარეობს საზოგადოების კონსოლიდაცია, მუშათა კლასის, გლეხობის, ინტელიგენციის შემოქმედებითი ენერგიის ღიმენლობა. ადამიანებმა იწამეს გარდაქმნა და მხარს უჭერენ მის გაღრმავებას, იმას, რომ რევოლუციურ გარდაქმნებს შეუქცევადი ხასიათი მიენიჭოს.

დემოკრატიზაციამ და საჯაროობამ ძირფესვიანად შეცვალა იდეურ-პოლიტიკური და საზოგადოებრივი ატმოსფერო.

დაიწყო ქვეყნის ეკონომიკის განჯანსაღების პროცესი, მისი შემობრუნება ადამიანთა საარსებო მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისაკენ. ძალას იკრებს მეურნეობრიობის ახალი მეთოდები. სახელმწიფო საწარმოს (გაერთიანების) შესახებ კანონის შესაბამისად გაერთიანებები და საწარმოები გადადიან სამეურნეო ანგარიშსა და თვითნაზღაურებაზე. შემუშავებული, ფართოდ განხილული და მიღებული კანონი კოოპერაციის შესახებ. ცხოვრებაში მკვიდრდება შიდასაწარმოო შრომითი ურთიერთობა ახალი, პროგრესული ფორმების იყარისა და ნარდად მუშაობის საფუძველზე, აგრეთვე ინდივიდუალური შრომითი საქმიანობა. მიმდინარეობს მარეგის ორგანიზაციული სტრუქტურების გარდაქმნა, რომელთა მიზანია შეიქმნას ხელშეწყობი პირობები ეკონომიკის პირველადი რგოლების ეფექტიანი მეურნეობრიობისათვის.

პარტიის ინიციატივით გაშლილმა მუშაობამ საშუალება მოგვცა გავეანალიზებინა მშრომელთა რეალური შემოსავლის ზრდა. ხორციელდება სასურსათო პრიორიტეტებისა და მოხმარების საგნების წარმოების ზრდის, საბინაო მშენებლობის გაფართოების პრაქტიკული ღონისძიებანი. ხორციელდება განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის რეფორმები. სულიერი ცხოვრება ქვეყნის პროგრესის მძლავრი ფაქტორი ხდება.

მნიშვნელოვანი მუშაობაა გაწეული მსოფლიო განვითარების თანამედროვე რეალობათა ხელახლა გააზრებისათვის, საგარეო პოლიტიკის განახლებისა და მისთვის ღირსშესაფერი მინიჭებისათვის.

ამრიგად, გარდაქმნა სულ უფრო ღრმად იკიდებს ფეხს საბჭოთა საზოგადოების ცხოვრებაში, სულ უფრო მზარდ გარდამქმნელ ზემოქმედებას ახდენს მასზე.

ამავე დროს კონფერენცია აღნიშნავს, რომ გარდაქმნის პროცესები მძიმედნარეობს წინააღმდეგობრივად, რთულად, ძნელად, ძველსა და ახლის ბრძოლაში. და თუმცა არის პოზიტიური ტენდენციები, პირველი შედეგები, მაგრამ ეკონომიკურ, სოციალურ და კულტურულ ველზე განვითარებაში ძირეული გარდატეხა არ მომხდარა. დამუხრუჭების მექანიზმი ჯერ კიდევ მთლიანად არ არის დაშლილი და არ შეცვლილა დაჩქარების მექანიზმით. ეკონომიკა მრავალი თვალსაზრისით კვლავაც ექსტენსიური გზით მოძრაობს. მთლიანი მაჩვენებლების, მოცულობითი მიდგომების ზეგავლენა არ დაძლეულა.

ეკონომიკის სტრუქტურა ძირითადად ინარჩუნებს ხარჯვითს ხასიათს. ნელა ვითარდება მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი, არ სრულდება ეროვნული შემოსავლის მატებისა და რესურსდაზოგვის გეგმები. საგრძნობლად ვერ გაუმჯობესებულა პროდუქციის ხარისხი. კვლავ რთულია ქვეყნის ფინანსური მდგომარეობა. არის დაძაბულობა სურსათთან, სახალხო მოხმარების საქონლით მომარაგებაში, არ კმაყოფილდება მოსახლეობის მოთხოვნილება მომსახურებაზე. კვლავ მწვავედ დგას სანიაღვრე პრობლემა.

საზოგადოების დემოკრატიზაციასთან ერთად რადიკალური ეკონომიკური რეფორმა მთელი ჩვენი გარდაქმნის საფუძველია. რეფორმა ახლა ახალ სტადიას იძენს პოლიტიკური სისტემის გარდაქმნისაგან. იგი ძირითადად უნდა დამთავრდეს მომდინარე ხუთწლედის ფარგლებში. ამაზე, თავის მხრივ, დამოკიდებულია პოლიტიკური სისტემის დასახული რეკონსტრუქციის ტემპი და წარმატებაც. ამავე დროს ახალი ეკონომიკური მექანიზმი, რომელსაც ვამკვიდრებთ, ზოგჯერ ამის გამო ბუქსაობს, რომ ცენტრალურ უწყებებში სათანადოდ არ სრულდება პარტიისა და მთავრობის შესაბამისი დადგენილებანი. ეკონომიკის ინტენსიური განვითარების სტრიოზული დაბრკოლება კვლავ არის გათანაბრება და სხვისი მოიმედეობა. ვლინდება ზოზინი მეურნეობრიობის კოოპერაციული, სიიჯარო და სანარდო ფორმების ფართო გავრცელებისათვის პირობების შექმნაში.

გარდაქმნის პროცესებზე შემაფერხებელ გავლენას ახდენს უძრაობის ძმიმე მემკვიდრეობა. მაგრამ მარტო ამით ვერ აიხსნება, რომ ნელა ხორციელდება დასახული გარდაქმნები. ბევრი რამის მიზეზია ის, რომ ნაკლოვანებებია პარტიული, სახელმწიფო, სამეურნეო ორგანოების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ახალნდელ მუშაობაში. არ არის სათანადო სიმტკიცე და მიზანდასახულობა სკკპ XXVII ყრილობის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1987 წლის იანვრისა და ივნისის პლენუმების გადაწყვეტილებათა განხორციელებაში. ხელმძღვანელობის ახალი დემოკრატიული მეთოდები, კარგახსნილობა და საჯაროობა ძნელად იკვალავს გზას, კონსერვატიზმსა და ინერტულობას, აზროვნებისა და მოქმედების დოგმატიზმს აწყდება. საზოგადოების სხვადასხვა რგოლში, მათ შორის შრომითს კოლექტივებში, ჯეროვნად არ შეცვლილა თვით დამოკიდებულება შრომისადმი, საქმისადმი. საკუთარ მოვალეობათა კეთილსინდისიერი შესრულება ჯერაც ვერ გამხდარა ნორმა. გარდაქმნის მოთხოვნების ვერ აკმაყოფილებს შრომის დისციპლინის დონე. ყოველივე ეს გაგლენას ახდენს მუშაობის საბოლოო შედეგებზე.

საზოგადოებრივი, სახელმწიფო და სამეურნეო საქმიანობის ყველა საფეხურზე ჯერ კიდევ ბევრია ისეთი მუშაკი, რომლებსაც არ სურთ შეელიონ ან უნარი არ შესწევთ დათმონ მბრძანებლურ-ადმინისტრაციული მეთოდები, მტკივნეულად ალიკვამენ ახალს. ბევრია ისეთიც, ვისაც აშინებს გარდაქმნის მასშტაბი და სიღრმე, ვინც ამჯობინებს შეჩერდეს ნახევარ გზაზე, შეზღუდოს გარდაქმნის რეგოლუციური შინაარსი სანახევრო ღონისძიებებით. ამავე დროს არის ცდები ხელოვნურად უბიძგონ მოვლენების მსვლელობას, გადაახტეს ეტაპებს, გაისმის მოწოდებები ყველაფერი გადაწყდეს ერთი ხელის მოსმით, ობიექტური წინამძღოლების არსებობისა და საზოგადოებრივი შეგნების დონის. გაუთვალისწინებლად.

ადმინისტრაციულ-მბრძანებლური სისტემისათვის დაშახასიათებელი მართვის ბიუროკრატიული მეთოდების დაძლევის მიზნით. კონფერენცია მტკიცედ უჭერს მხარს სამინისტროებისა და სხვა ცენტრალური უწყებების ფუნქციებისა და მუშაობის სტილის გარდაქმნის, ზედმეტი რგოლების ლიკვიდაციისა და ადგილებზე მათი უფლებების გადაცემის, აპარატის არსებითი შემცირებისა და მასში დასაქმებული კადრების კვალიფიკაციის ამაღლების კურსს. დაუშვებელია დიდი ხნით ამ საქმის გაჭიანურება.

გარდაქმნის ამოცანებს ჩამორჩება მრავალი პარტიული ორგანიზაციის საქმიანობა, რომელებმაც დროულად და სწორად ვერ შეაფასეს დამუხრუჭების მიზეზები, მომლოდინე პოზიციის ადგანან, გაუბედაობას იჩენენ ძველთან ბრძოლაში და საქმიანობის ახალი ფორმებისა და მეთოდების ათვისებაში.

ყოველივე ეს მოწმობს, რომ გარდაქმნას სჭირდება შემდგომი გაღრმავება და მისი შეუქცევადობის. სიმყიდო გარანტიები. კონფერენცია ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ გარდაქმნა სოციალიზმის გამტკიცებისა და განვითარების, ხალხის საეთილდღეოდ საზოგადოებრივი განვითარების მომწიფებული პრობლემების გადაჭრის ერთადერთი შესაძლო გზაა. ამ გზით უნდა ვიაროთ გულდაჯერებით და მტკიცედ, ამასთან გამძლეობა გამოვიჩინოთ და რეალისტურად გამოვიყენოთ ყოველი მოცემული ეტაპის შესაძლებლობანი.

კონფერენციას მიაჩნია, რომ დღეს პირველ პლანზე წამოწეულია პოლიტიკური სისტემის კარდინალური რეფორმა. სწორედ მან უნდა დასახოს საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა დარგში გარდაქმნის გაღრმავების ახალი შესაძლებლობანი და უზრუნველყოს მისი შეუქცევადობის გარანტიები.

2. სოციალურ-ეკონომიკურ სფეროში უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა ხალხის კეთილდღეობის საკმარობოლტო პრობლემების დაჩქარებული გადაჭრა.

უწინარესად უნდა მივაღწიოთ ქვეყნის სასურსათო მომარაგების არსებითს გაუმჯობესებას. ეს უდიდესი სოციალურ-პოლიტიკური საკითხია. მისი გადაჭრის უმოკლესი გზაა იყარისა და ნარდის სხვადასხვა ფორმის განვითარება, როგორც არსებული მეურნეობების ფარგლებში, ისე სხვა საწარმოებთან და ეკონომიკის დარგებთან ურთიერთობაში კოოპერატივების ფართო ქსელის შექმნის საფუძველზე კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების პოტენციალის ყოველი ღონისძიებით გამოყენენა. საჭიროა განვაზორციელოთ გადაუდებელი ღონისძიებანი სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ტრანსპორტირების, გადამუშავების, შენახვისა და რეალიზაციის გაუმჯობესებისათვის, ეფექტიანად გამოიყენოთ ამ დარგების საწარმოთა ტექნიკური განახლებისა და მშენებლობისათვის გამოყოფილი სახსრები.

კონფერენციას მიაჩნია, რომ ამჟამად ქვეყანაში მომწიფდა საჭირო პირობები იმისათვის, რომ კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები ყველგან გადავიდნენ მეურნეობრიობის ახალ პრინციპებზე, და ყველა დაბრკოლება, რომელიც ხელს უშლის ამას, — ადგილებზეც და ცენტრშიც — უნდა დაძლიოთ. ამ ამოცანის გადაწყვეტისათვის განსაკუთრებული პასუხისმგებლობა ეკისრებათ უშუალოდ კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელებსა და სპეციალისტებს, სოფლის კომუნისტებს, სახალხო დეპუტატთა საბჭოებს.

დაუყოვნებლივ უნდა შეწყდეს კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობებისადმი მბრძანებლობის ყოველგვარი ცდები. მათ უნარი შესწევთ დამოუკიდებლად გადაჭრან შედასამეურნეო საქმიანობის საკითხები, განსაზღვრონ სამეურნეოგათაშორისო კავშირურთიერთობისა და საწარმოო მომსახურების ფორმები. თანამედროვე აგრარული პოლიტიკის ძირეული საკითხებია სოფლის სოციალური გარდაქმნა, სოფლად შრომისა და ცხოვრების პირობების

(დასასრული 30-ე გვ.)

ვერა ქემაშვილის სახელი ცნობილია არამარტო ჩვენს რესპუბლიკაში, არამედ კავშირშიც. იგი სოციალისტური შრომის გმირია, სკკპ XXVII ყრილობისა და XIX საკავშირო კონფერენციის დელეგატი.

— მაგრამ ასეთი გულახდილობა, — ამბობს ვერა ქემაშვილი — საქმისადმი განსაკუთრებული კომპლექსური დამოკიდებულება, რადიკალური ეკონომიკური რეფორმის განხორციელებისათვის პრინციპიული მსჯელობა პირველად მოვისმინე და ვნახე. საწარმოში დავბრუნდი სავსე შთაბეჭდილებით, ამ განწყობით, რომ ჩემს ბრიგადაში დავწერგო სიახლე, კიდევ უფრო განვამტკიცო დისციპლინა, მხარში ამოვუდგე კომბინატის ხელმძღვანელობას, მთელ კოლექტივს ყველა ამ საკითხის გადაწყვეტაში, რაც მათ წინაშე წამოიჭრება. დღეს სხვანაირად შეუძლებელია. ყველამ ერთად და თითოეულმა, ცალცალკე უნდა ვაკეთოთ საქმე, რომელიც მშობლიურ საწარმოს, ხალხს გამოადგება.

ბრიგადა, რომელსაც მე ვხელმძღვანელობ, მუდამ მოწინავეთა რიგებშია და კვლავაც ყველაფერს გავაკეთებთ პარტიის მოწოდებასთან ცხოვრებაში განსახორციელებლად.

სურათზე: ვ. ქემაშვილი თავისი ბრიგადის წევრებთან.

თ. ნიკოლაიშვილის („კომუნისტი") ფოტო.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროში

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს 4 ივლისს გამართულ სხდომაზე განხილა XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის გადაწყვეტილებათა შესრულებისთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი. აღინიშნა, რომ კონფერენცია დიდი მოვლენა გახდა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცხოვრებაში საბჭოთა საზოგადოების რევოლუციური განახლებისათვის, გარდაქმნის თეორიისა და პრაქტიკის გაღრმავების, რადიკალური ეკონომიკური რეფორმის განხორციელებისა და საზოგადოების დემოკრატიზაციისათვის გამიზნული პარტიის გეზის თანამიმდევრულ გატარებაში.

კონფერენციის დოკუმენტებში დასახულ ღონისძიებათა, მისი დელეგატების წინადადებათა და შენიშვნათა პრაქტიკული რეალიზაციის საკითხების განსახილველად პოლიტბიუროს საჭიროდ ცნო ამა წლის იულისის დამლევს მოიწვიოს პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმი. მიეცათ დავალება, რომ პლენუმისათვის მოამზადონ პოლიტიკური სისტემის რეფორმის გამზადებელთასა, პარტიული, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ცხოვრების დემოკრატიზაციისთვის გამიზნული ნინადადებანი.

ამსჯელეს ნ. ი. რიჟკოვს, ვ. ა. ნიკონოვს, ა. დ. მასლიუკოვს, ვ. ს. მურახოვსკის დაეკალთ შესაბამისი ცენტრალური, რესპუბლიკური და ადგილობრივი ორგანოების, სამეცნიერო ორგანიზაციების მონაწილეობით მოამზადონ დამატებითი ღონისძიებანი — როგორც პირველი რიგის, ისე პერსპექტიული ხასიათისა — სასურსათო საქონლის წარმოების გაზრდისა და მოსახლეობის მომარაგების გაუმჯობესებისათვის. პოლიტბიუროს ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ამ პრობლემის გადაწყვეტისათვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ორგანიზებულად ავიღოთ მომდინარე წლის მოსავალი ქვეყნის მთელ ოდენ რეგიონებში ამინდის პირობების გართულების გათვალისწინებით.

ამსჯეს ე. ნ. სლიუნკოვს, ნ.ვ. ტალონინს, ა. ა. ბორიუკოვს, ი. ს. ბელოუსოვსა და ვ. მ. კაბანცევს წინადადება მიეცათ შესაბამისი სამინისტროებისა და უწყებების, აგრეთვე რესპუბლიკური და ადგილობრივი ორგანოების ხელმძღვანელთა მონაწილეობით განხილოონ კონფერენციის დელეგატთა მოსაზრებანი სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების გაზრდის, მოსახლეობის მომსახურების გაფართოებისა და ამ საქმის ორგანიზაციის გაუმჯობესების შესახებ.

განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო რადიკალური ეკონომიკური რეფორმის განხორციელებასთან დაკავშირებით კონფერენციაზე აღძრული საკითხებს. ამხანაგებს ნ. ი. რიჟკოვს, ი. დ. მასლიუკოვს, ლ. ა. ვორონინს დაეკალთ მთელ ფრონტ მუშაობა დელეგატთა კონკრეტული წინადადებების განხილვისა და ინ ფაქტად ამოქმედებისათვის, რომლებიც ამჟამად ენერგეტიკულ გადაწყვეტილებათა ფაზაში ეტაპობენ.

ამსჯეს ბ. ბატალინს, ი. ს. სილაევს, ლ. ა. ვორონინს დაეკალთ შეისწავლონ პარტიული კონფერენციის დელეგატთა წინადადებანი და შეიმუშაონ ღონისძიებანი ქვეყნის სამშენებლო ინდუსტრიის ბაზის განმტკიცებისათვის, რომელიც საჭიროა სოციალური და საწარმოო პროგრამების შესასრულებლად, განსაკუთრებით სოფლად.

პოლიტბიუროს მიიღო დადგენილება, რომელიც ადგილობრივ პარტიულ კომიტეტებსა და კომუნისტებს — საბჭოთა ორგანოების ხელმძღვანელებს ავალებს გადაუდებელად გაიკვლევენ ეაჭრობის ორგანიზაციის, მომსახურების კომუნალური მეურნეობის სფეროში და საქალაქო ტრანსპორტზე საქმის ვითარებაში. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ აქ საჭიროა დამყარდეს სათანადო წესრიგი, გამოიჩინონ ალრადფიციური საქონლით მომარაგებისა და მომსახურებაში შეფერხებები, უფიზზენო რიგები, რომლებიც მშრომელთა სამართლიან საყვედურებს იწვევენ.

დაეკალთ გამოძებნონ ეაჭრობის, მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო და სამედიცინო მომსახურების მისაწყობად ფართობების გამოყოფის დამატებითი შესაძლებლობანი, უწინარეს ყოვლისა იმ გზით, რომ ამ სფეროებს გადაეცეთ ადმინისტრაციული სამსახურების მიერ დაკავებული შენობები.

პოლიტბიუროს მოკაკშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოების, სახალხო დეპუტატთა საბჭოების, ალმასკომების, აგრეთვე შესაბამისი ცენტრალური უწყებების კომუნისტ-ხელმძღვანელებს დაეკალთ დაამყარონ მკაცრი წესრიგი სასურსათო და სხვა საქონლის ფონდების განაწილებაში, გამორიცხონ ყოველგვარი დარღვევა და ბოროტმოქმედება მათ რეალიზაციაში. სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულმა პარტიული კონტროლის კომიტეტმა და სსრ კავშირის სახალხო კონტროლის კომიტეტმა დღენიადაგ უნდა გაუწიონ კონტროლი ამ მოთხოვნათა შესრულების უზრუნველყოფას კომკავშირულ, პროფკავშირულ ორგანიზაციებთან და საზოგადოებრიობასთან მჭიდრო თანამშრომლობით.

პოლიტბიუროს მიიღო გადაწყვეტილება გამოიცეს XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის სტენოგრაფიული ანგარიში, რომელიც მასობრივი ტირაჟით გამოვა.

პარტიულ კონფერენციაზე გამოთქმულ წინადადებებთან დაკავშირებით პოლიტბიუროს მიიღო გადაწყვეტილება მოსკოვში აიგოს პიროვნების კულტის წლების უკანონობისა და რეპრესიების მსხვერპლთა ძეგლი.

პოლიტბიუროს განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო იმას, რომ ყველა პარტიული, საბჭოთა, სახელმწიფო ორგანო და საზოგადოებრივი ორგანიზაცია ამოავითვე ალარ უნდა ელოდოს არავითარ მითითებას და ამოქმედდეს დაუხანებლად. შეიდგეს პარტიული კონფერენციის ის გადაწყვეტილებანი რეალიზაციას, რომლებიც დაკავშირებულია საბჭოთა ადამიანის ყოველდღიურ მოთხოვნილებებთან, მოსახლეობის უპირველეს საჭიროებათა დაკმაყოფილებასთან, მშრომელთა კეთილდღეობის გაუმჯობესებისათვის ყოველმხრივ ზრუნვასთან.

პოლიტბიუროს გამოთქვა რწმენა, რომ კონფერენციის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციაში აქტიურად ჩაებმება ყველა კომუნისტი, თითოეული შრომითი კოლექტივი, ჩვენი ქვეყნის ყველა მშრომელი.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს სხდომაზე განხილეს აგრეთვე პარტიული და საზოგადოებრივი ცხოვრების ზოგიერთი სხვა საკითხი.

გარდაქმნამ წინ უნდა იაროს

პარტიული კონფერენციის გადაწყვეტილებანი ისტორიული მნიშვნელობა აქვს ქვეყნის გზედისათვის

ოთხ დღეს მუშაობდა მოსკოვში სკკპ XIX საკავშირო კონფერენცია. ოთხი დღის განმავლობაში მილიონთა ყურადღება მიპყრობილი იყო კრემლის ყრილობათა სასახლისაკენ, სადაც მიმდინარეობდა დიდი და, შეიძლება თქვას, კარგახსნილობით, გულახდილობით და ბოლშევიკური პრინციპიანობით უპირველესენტო პარტიული სკკპ-ისა ჩვენს აწმყოსა და მომავალზე, იმაზე, თუ როგორ გავხადოთ შეუქცევადი რევოლუციური გარდაქმნა, რომელიც ჩვენს ქვეყანაში გაიხალ პარტიის ინიციატივით და ხელმძღვანელობით.

ეს ყურადღება, იმედი და მისწრაფებანი, რომლებიც დაკავშირებული იყო საბჭოთა კომუნისტების ფორუმთან, ამაო არ აღმოჩნდა — კონფერენციამ ლენინური სულისკვეთებით ჩაიარა, იგი გამხვავლული იყო დიდი პასუხისმგებლობით ხალხის წინაშე, რევოლუციის წინაშე. რა თქმა უნდა, საჭიროა დრო, რომ დამთავრებულ სრულად გაიაზრონ კონფერენციაზე გაწეული მუშაობის შინაარსიც და შედეგებიც, მაგრამ უკვე ხავსებით ცხადია: პარტიისა და ქვეყნის ცხოვრებაში მოხდა მოვლენა, რომელიც ხაეტაპო ნიშანსვეტად დარჩება გარდაქმნის ხაქმეში. უკვე ახლა ცხადია: კონფერენციის მიერ შეუშავებულ და მიღებულ გადაწყვეტილებებს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ქვეყნის ბედისათვის, ცვლილებათა განუყოფელი შემადგენელი ნაწილი და ამავე დროს მათი მძლავრი დაჩქარებელია.

კონფერენციის მთავარი შედეგი, აღნიშნა მ. ს. გორბაჩოვმა სამოლო სიტყვაში, ის არის, რომ ყველა ხაკვანძო ხაკითხზე, რომლებიც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თეზისების ხაფუძველზე ხალინო ერთო პარტიული, ალრთიანებლივ ალინანებულ ხაგანი იყო, შეეიმუშავეთ ხაერო ალრამიანი პოლიტიკური პოზიცია.

ამასთან კონფერენციამ არა მარტო მოიწონა ცენტრალური კომიტეტის მიერ შემოტანილი წინადადებანი, არამედ ბევრად გამდიდრა ისინი პარტიული ორგანიზაციების, შრომითი კოლექტივების ცოცხალი გამოცდილებით. დელეგატებმა — მუშებისა და კოლმეურნეების, მეცნიერებისა და კულტურის მოღვაწეების, ხაწარმოოთა ხელმძღვანელებისა და პარტიული მუშაკების გამოხალება იყო ღრმა პასუხისმგებლობით გარდაქმნის ბედისათვის, ხალხისა არნახულად მწვავედ და პრინციპულად ისმენდნა. დისკუსიამ ასახა თვით პოლიტიკური ატმოსფერო, რომელიც ამჟამად მკვიდრდება ქვეყანაში, შემოგვლილისაგან შემოქმედებითა ალრის განთავისუფლება, დემოკრატიული განვითარების დონე, რომელსაც მოვალეობა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმის შემდეგ განვლილი ხამ წელნი მეტი ხნის განმალლობაზი.

მთავარი ხაკითხი, რომელიც კონფერენციის გაახახლელველად იყო გამოტანილი, ვახდა ჩვენი ხაზოგადოების ცხოვრების ყოველხმომეცელი დემოკრატიზაცია, გარდაქმნის ფრონტის ყოველმხრივ გაფართოება. დაფუძენერდეთ მიღებული რეზოლუციის თვით ხაკითხენერებს: „სკკპ XXVII ყრილობის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციის მიმდინარეობა და გარდაქმნის გაღრმავების ამოცანების შესახებ", „ხაბჭოთა ხაზოგადოების დემოკრატიზაციისა და პოლიტიკური სისტემის რეფორმის შესახებ", „ხიერკოკრატიზმთან ბრძოლის შესახებ", „ეროვნებათშორისი ურთიერთობის შესახებ", „ხაქართველოს შესახებ", „ხამართლებრივი რეფორმის შესახებ", და ბოლოს, რეზოლუცია „ქვეყნის პოლიტიკური სისტემის რეფორმის პრაქტიკული განხორციელების ზოგიერთი გადაუდებელი ღონისძიებების შესახებ", რომელიც თითქმს შეიცავს დასახულ გარდაქმნათა რეალიზაციის „ახალშუშავებელ მექანიზმს". ამრიგად, არსებითად მოცული პარტიისა და ქვეყნის წინაშე მდგომი პრობლემების მთელი კომპლექსი.

კონფერენციის ყურადღების ცენტრში იდგა ხაკითხი პარტიის, როგორც ხაზოგადოების პოლიტიკური ავანგარდის ახალი როლის შესახებ. მოხსენებასა და დელეგატთა გამოსვლებში, მიღებულ რეზოლუციებში გამოვლინდა მტკიცე რწმენა, რომ სკკპ XXVII ყრილობის მიერ შემუშავებული და გარდაქმნის უკვე არსებული გამოცდილებით გამდიდრებული შემოქმედებითი პროგრამა ინარჩუნებს უთუოდ თავის ძალას და მას მხარს უჭერს ხალხი, რომელმაც მიიღო გარდაქმნის პოლიტიკა და არ დაუშვებს მის უკუქცევას.

დიახ, კონფერენციაზე ვთქვა მრავალი კრიტიკული შენიშვნაც, მათ შორის პარტიული ორგანოების მიმართ, ამასთან გამორიცხული არ იყო უმაღლესი ეშელონებიც, ცალკეულ მუშაკთა მიმართ. უფრო მეტიც, თითოეულს შეუძლია დარწმუნდეს პრეზიუმი გამოკვეთნებული კონფერენციის მასალებიდან: გაშლილი დისკუსიის მუხტითა და სიმწვავით ჩვენში არაფერი მსგავსი არ ყოფილა თითქმის ექვსი ათწლეულის განმალლზე. მაგრამ ყველა „ელფერში", ყველა, ზოგჯერ პოლარულ მოსაზრებაში, არგუმენტში, წინადადებაში მგზნებარედ და მომთხოვნელად გაისმოდა ხურვილი ვზიდვადეთ ჩვენს პარტიას უფრო ძლიერსა და შეკავშირებულს.

კონფერენციამ მოგვიწოდა, რომ ჩვენი პარტია არა მარტო შინაარსით, არამედ საქმიანობის მეთოდებით ხრულად იყოს ლენინური ტიპის პარტია. რას ნიშნავს ეს? საქმე ეხება უწინარეს ყოვლისა იმას, რომ საუფალოდ ჩამაღიდეს წარსულს მბრძანებლურ-შემოქმედებითი მეთოდები, რომ პარტიის პოლიტიკა ხორციელდებოდეს მხოლოდ ორგანიზაციორული, საკადრო, იდეოლოგიური მუშაობის მეშვეობით, ამასთან უმკაცრესად იყოს დაცული კანონები და საზოგადოებრივი ცხოვრების დემოკრატიული პრინციპები.

ეს ნიშნავს აგრეთვე, რომ პარტიულმა ორგანიზაციებმა და მათმა კომიტეტებმა გადაჭრით უნდა მოიღონ ბოლო ხახელმწიფო ორგანოების მაგიერობისა და ფუხლიერების პრაქტიკას, დაეტოტ პროფკავშირებს, კომკავშირისა და სხვა ხაზოგადოებრივი ორგანიზაციებისადმი, შემოქმედებითი კავშირებისადმი. ამაო ზოგიერთის შიში, თითქოს ახეთ ვითარებაში პარტიის ხელმძღვანელი როლი შეიძლება შეუსუდეს. არა! პარტიას, როგორც მმართველს, როგორც კონფერენციაზე თქვა, რჩება ყველა საჭირო ბერკეტი თავისი ხელმძღვანელი როლის განხორციელებისათვის. მათგან მთავარია 20 მილიონი კომუნისტი, რომელთა მეშვეობით პარტიამ უნდა განახორციელოს თავისი პოლიტიკური კურსი ხაზოგადოების ცხოვრების ყველა სფეროში.

კონფერენციაზე ხაქვეულად თქვა, რომ გადაწყვეტილი ვკავეს განვაგრძოთ და გავაღრმოთ რადიკალური ეკონომიკური რეფორმა. მისი წარმძღვარები შექმნილია ცენტრალური კომიტეტის 1987 წლის ივნისის პლენუმის გადაწყვეტილებებით, ხახელმწიფო ხაწარმოს და კოოპერაციის შესახებ კანონები. ამავე დროს გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ მრავალი მიმართულებით რეფორმა ჯერ-ჯერობით ბუქსაობს, რომ ბიუროკრატიზმის წინააღმდეგობა ჯერ მთლიანად არ არის დაძლეული და, მაშასადამე, საფუძველანდ უნდა მოგაკოთო ხელი იმას, რომ ბოლომდე მივიყვანოთ დამუხრუჭების მექანიზმის დემონტაჟის ხაშუშაფი, მთელი ძალონე მოვაბმართ ენერგიულ წინსვლას.

კიდევ ერთი მტკივნეული წერტილი, რომელსაც კონფერენციაზე მრავალი დელეგატი შეეხო. ეს არის ქვეყანაში „ხასუროსათო პრობლემის გადაწყვეტა. პირველ პლანზე წამოწეულია ამოცანა ძალრითად ძალებს თავი მოვუყაროთ ამ უმნიშვნელოვანესი მიმართულებით. უკვე ახლა ამ სფეროს ხხვადასხვა არხით მოხმარდა დამატებითი კაპიტალდაბანდებანი და რესურსები, გამოიქნენია რეზერვები. საჭიროა ყოველივე ეს ნამდვილად ავითვისოთ, ხაქმეში გამოვიყენოთ. ყოველნაირი დახმარება გეწიაკაცობას, სოფლის ალმავლობა დღეს ჩვენი უპირველესი მოვალეობა ხდება. აქ ბევრი რამ შეგვიძლია გავაკეთოთ და კიდევ უნდა გავაკეთოთ გადაუდებლად, უკვე მიმდინარე ხუთწლედში.

თანამედროვე ეტაპზე, ყველა ხაზოგადოებრივ პროცესზე მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუციის უდიდესი გავლენის პირობებში ეერავითარ პრობლემას ვერ გადავჭრით ხალხის ინტელექტუალური და მორალური პოტენციალის გარეშე. შემთხვევითი რიდი იყო, რომ პოლიტიკისა და ეკონომიკის ყველაზე. ხაარხეთ ხაკითხები კონფერენციაზე განხილებოდა ხულიერ სფეროსთან მჭიდრო კავშირით, მათ პოვეს თავისებური ზნეობრივი ხაწყაო, ინსაბებოდა მეცნიერების, განათლების, კულტურის პრობლემებში. ხხვადასხვა თვალსაზრისის მრავალფეროვნებით, ზოგჯერ კი შეტაკებით გამოვლინდა ხულიერი მონოძოლიის ის უარმყოფელი აზრთა სოციალისტური პლურალიზმი, რომელსაც პარტია ამკვიდრებს ჩვენს ხაზოგადოებრივ ცხოვრებაში, პლურალიზმი რომლის ამოსავალი წერტილია ადამიანი, ხალხის ინტერესები, მთავარი მიზანი კი სოციალიზმის ჰუმანისტურ ღირებულებათა ჩამოყალიბება, ხაზოგადოებაში წმინდა ზნეობრივი ატმოსფეროს უზრუნველყოფა.

ამასთან დაკავშირებით, ცხადია, უპირველესი მნიშვნელობა ენიჭება ხაკარობის ხაკითხსაც, ცხოვრება გვასწავლის: რაც უფრო მეტია ნიმარილი, მით უფრო მეტია პარტიის მიერ დაწყებული ხაქმის, მისი მიზნებისა და იდეალების რწმენა. ხაკარობის გარეშე არ არის დემოკრატია, არ არის სოციალიზმი. ჩვენმა მახარობენი ინფორმაციის ხაშუალებებმა კიდევ უფრო ენერგიულად უნდა ზარმართონ მუშაობა ყოველგვარი ნეგატიური მოვლენების ალმოფხვრისათვის, გამოცდილების ცოცხალი ყლორტების, ბაგედული, არაორდინარული მიდგომებისა და ადამიანების — გარდაქმნის ნამდვილი გმირების მხარდაჭერისათვის. ამავე დროს გარდაქმნა გულისხმობს დიდ პასუხისმგებლობასაც. იგი შეუთავსებელია ჭეშფუფრობასთან, ფაქტების დამახინჯებასთან და პ

„სკკპ XIX საკავშირო კონფერენციის რეზოლუციის

სკკპ XXVII ყრილობის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციის მიმდინარეობისა და გარდაქმნის გაღრმავების ამოცანათა შესახებ

(დასასრული)

გაუმჯობესება, მისი უზრუნველყოფა საჭირო მატერიალურ-ტექნიკური რესურსებით. აგრარული პოლიტიკის არსი ის არის, რომ ადადგინოს ქალაქსა და სოფელს შორის სოციალურ-ეკონომიკური წონასწორობა, შეცვალოს საწარმოო ურთიერთობა თვით სოფლის მეურნეობაში.

მეურნეობრიობის ახალი მექანიზმის შესაძლებლობათა გამოყენებისას უნდა დავეყრდნოთ ბაზრის უნდად უზრუნველყოფა სხვადასხვაგვარი საქონლითა და მომსახურებით, ყველგან გავშალოთ შეჯობნა სახალხო მოხმარების საქონლის გამოშვების გასაზრდელად. საჭიროა მსგბუქი მრეწველობისა და სხვა დარგების ძირეული ტექნიკური განახლება, „რომლებიც უშვებენ მასობრივი მოთხოვნის საქონელს. ფართოდ უნდა გამოვიყენოთ ადგილობრივი რესურსები, კოოპერაციული მოძრაობისა და ინდივიდუალური შრომითი საქმიანობის შესაძლებლობანი. უნდა გავზარდოთ ადგილობრივი საბჭოების, შრომითი კოლექტივების დაინტერესება საქონლის წარმოების ზრდით რეგიონის მოსახლეობის მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებლად.

კონფერენცია იწონებს მიღებულ ღონისძიებებს სახიანო მშენებლობის მოეცლობებს, ტემპის ტკვეთი ზრდისა და ხარისხის გაუმჯობესებისათვის იმ მიზნით, რომ შესრულდეს სკკპ XXVII ყრილობის მიერ დასახული ამოცანა — 2000 წლისათვის პრაქტიკულად თითოეული ოჯახი უზრუნველყოთ ცალკე ბინით ან სახლით. აღნიშნა რა, რომ სახელმწიფო კოოპერაციული და ინდივიდუალური სახიანო მშენებლობის მასშტაბის გაფართოებას, ამ საქმეში შრომითი კოლექტივების, ადგილობრივი საბჭოების ინიციატივის აფერხებს სამშენებლო ინდუსტრიის სისუსტე და უწერნარსად საწენი მასალების ნაკლებობა, სპეციალური მანქანებისა და მოწყობილობის მწვავე დეფიციტი, კონფერენცია მოითხოვს სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების მთავრობის ორგანოებმა დაუყოვნებელივ გადაჭრან ეს საკითხები.

ამავე დროს გულმოდგინედ უნდა დავამუშაოთ და გადაკეთათ სათანადო მდგომარეობაში სახიანო ფონდის შენარჩუნებასთან, ბინების განაწილებისა და საცხოვრებლის საფასურის გადახდაში სამართლიანი წესრიგის დამყარებისადმი დემოკრატიული კონტროლის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული საკითხები.

კონფერენციას უმნიშვნელოვანეს ამოცანად მიიჩნია ჯანმრთელობის დაცვისა და გარემოს დაცვის, ქვეყანაში ეკოლოგიური ვითარების გაუმჯობესებისათვის მიღებული პროგრამების უთუოდ შესრულება. ამ სფეროებში ყველა ღონისძიებას საფუძვლად უნდა დაედოს ადამიანთა ინტერესები, სოციალური ორიენტაცია, ხოლო მუშაობის ეფექტიანობა მნიშვნელოვნად გაიზარდოს ეკონომიკური სტიმულირებისა და თანამედროვე სამეცნიერო-საინჟინრო უზრუნველყოფის მეთოდების დანერგვის გზით.

მთელი სტრუქტურული და საინვესტიციო პოლიტიკის ღერძი, კვლავწარმოების ტემპისა და პროპორციების ფორმირების ამოსავალი საფუძველი უნდა გახდეს სკკპ XXVII ყრილობის გეზი ეკონომიკის ზელაბალი სოციალური ორიენტაციისათვის. იგი განეკუთვნილად უკავშირდება ეკონომიკური ზრდის ახალ თვისებრივობას, წარმოების ყოველმხრივ ინტენსიფიკაციას, რესურსდაზოგვას, მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარებას, მანქანათმშენებლობის რეკონსტრუქციას. ასეთმა მიდგომამ უნდა განსაზღვროს მეცადინეობ ნუთწლიდის კონკეფციაც.

ეკონომიკური რეფორმის განვითარებისა და გაღრმავებისას საჭიროა დაკანონდეს ახალი ეკონომიკური მექანიზმის ფორმირება, რეფორმის პრინციპები გავაცნოთ თითოეულ პირველად შრომის კოლექტივს, გავავრცელოთ ყოველ სამუშაო ადგილზე. მკვეთრად უნდა გავაძლიეროთ ადამიანთა დაინტერესება უმაღლესი საბოლოო შედეგებით, ბოლომდე დავძლიოთ გათანაბრება, უფრო გაბედულად და ყველგან ვიხელმძღვანელოთ შრომის ანაზღაურების პრინციპით მისი რაოდენობისა და განსაკუთრებით ხარისხის მიხედვით, არ დაეშვათ ისეთი მდგომარეობა, როცა შეიძლება ცუდად იმუშაო და უჯირველად იცხოვრო.

კონფერენცია ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ ყველა ეკონომიკური და სოციალური ამოცანის გადაჭრა შეიძლება უზრუნველყოფილი იყოს მხოლოდ საბჭოთა ადამიანების კეთილსინდისიერი და დიდნაყოფიერი შრომის საფუძველზე.

მიზანშეწონილად იქნეს მინეული, რომ ახლანდელი ხუთწლედის ფარგლებში განვახორციელოთ სამეურნეო შეკანონების დაბეგვრა, ცენტრში და ადგილებზე მართვის ორგანიზაციული სტრუქტურებისა და საგარეო-ეკონომიკური კავშირურთიერთობის სისტემის გარდაქმნა. დავაჩქაროთ წარმოების საშუალებათა სანდოუმო ეკრეობაზე გადასვლა, სახალხო მეურნეობის ფინანსური გაჯანსაღების პროგრამის განხორციელება, მათ შორის ბიუჯეტში, საფინანსო-საკრედიტო სისტემაში, ბანკების საქმიანობაში წესრიგის დამყარება. საყოველთაო-სახალხო განხილვის შემდეგ განვახორციელოთ ფასწარმოქმნის რეფორმა, გადავსინჯოთ სამთითუმო, შესასყიდი და საცალო ფასები. საცალო ფასების რეფორმის დროს ვიხელმძღვანელოთ პრინციპით, რომ ფასების შეცვლამ არავითარი ზიანი არ უნდა მიაყენოს ხალხის ცხოვრების დონეს.

3. რევოლუციური გარდაქმნა შეუძლებელია საზოგადოების ინტელექტუალური, სულიერი პოტენციალის ყოველნაირი გაჯანსაღებლ, მეცნიერებისა და ტექნიკის პროგრესის გარეშე, მეცნიერთა და საინჟინრო კადრების სამეცნიერო-ტექნიკური წვლილის ზრდის, მათი პრესტიჟის ამაღლებისა და მუშაობის პირობების გაუმჯობესების გარეშე, განათლების მთელი სისტემის თანამედროვე დონისა და ხალხის ზოგადი და პოლიტიკური კულტურის ამაღლების გარეშე.

კონფერენცია ხაზს უსვამს, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ფუნდამენტურ და გამოყენებით მეცნიერებათა ინტეგნიურ განვითარებას, ფუნდამენტალურ და გამოგონებათა პრაქტიკული ფინერგიის მწვავე პრობლემის გადაჭრას, წარმოებისათან მეცნიერების მუდმივ კავშირს. საჭიროა სამეცნიერო ცხოვრების ორგანიზაციის ახალი ფორმები. საარსებოდ საჭიროა ღრმა გარდაქმნა საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, რომლებმაც ბოლომდე უნდა დაძლიონ დოგმატიზმი და ცხოვრებას მოწყვეტა. მათი მოვალეობაა შემოქმედებითად შეიმუშაონ სოციალიზმის განვითარების აქტუალური და პერსპექტიული საკითხები, მსოფლიო განვითარების პრობლემები, გაბარეონ პოლიტიკისათვის, საზოგადოებისათვის რეალური უკუგება.

კონფერენცია მხარს უჭერს მეცნიერებისა და კულტურის სფეროს შემდგომ დემოკრატიზაციას, ამ სფეროსათვის მატერიალური ბაზის განვითარებას, რაც შეესაბამება საზოგადოების გარდაქმნის მოთხოვნებს. მხარს უჭერს რა ძიებათა და ეჭვმპარიტების მხატვრული ჩაწვდომის მრავალფეროვნებას, მტოქვეობს, ნოვატორობასა და შემკვიდრეობითობას, პარტია იმედს ამყარებს მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწეთა აქტიურობაზე, თავდადებაზე და ხალხის წინაშე დიდ პასუხისმგებლობაზე.

კონფერენცია პრინციპულ მნიშვნელობას ანიჭებს გარდაქმნის თეორიული არსებული ზრდას, იდეოლოგიური შეშობის განახლებას, რუტინისაგან, ყბედობისა და შაბლონებისაგან მის განთავისუფლებას, ცხოვრების რეალობებთან მისი შინაარსისა და ტონის შესაბამისობას, ყველა სანიტერესო საკითხზე ადამიანებთან პატიოსანი, პირდაპირი სჯა-ბაასის უნარს.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის, მთელი ჩვენი საზოგადოების პასუხსაგები ამოცანაა ახალგაზრდა თაობის აღზრდა და განათლება. კონფერენცია მოითხოვს საშუალო და უმაღლესი სკოლის რეფორმის თანამიმდევრულ და დაჩქარებულ რეალიზაციას. ეს შეეხება მათი მატერიალური ბაზის განმტკიცებასაც და, რაც მთავარია, — მასწავლებლის, პედაგოგის, აღმზრდელის როლს. პარტიას გარდაქმნის აქტიურ და ინიციატიულ ძალად ახალგაზრდობა მიიჩნია. კონფერენციის აზრით, საჭიროა ზორციელდებოდეს ძლიერი, მოლიანი სახელმწიფო პოლიტიკა მოზარდი თაობის მმართი, რომელიც ქმნის ბიოლოგის ინსოფის, რომ ახალგაზრდობამ რაც შეიძლება ადრე მოიპოვოს დამოუკიდებლობა, მაქსიმალურად გამოავლინოს თავისი ნიჭი და ზორაკი შეასხას თავის სარსების მიზნებს, უკეთ იყოს მომზადებული ეი ინსოფისათვის, რომ დროზე იკისროს ეკონომიკური, პოლიტიკური და მორალური პასუხისმგებლობა ქვეყნის ბედისათვის, სოციალიზმის ბედისათვის.

კონფერენცია მხარს უჭერს კომკავშირისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის ლენინური ტრადიციების სრულ აღდგენას, მისი ორგანიზაციული დამოუკიდებლობის, იმ უფლების დაცვას, რომ მონაწილეობდეს პოლიტიკურ საქმიანობასა და პოლიტიკის შემუშავებაში, იცავდეს ახალგაზრდობის ინტერესებს პარტიულ, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოებში. მთელი საზოგადოების წინაშე განსაკუთრებული პასუხისგებლობა ეკისრება კომკავშირის პიონერულ მოძრაობაში — მოქალაქეობრიობისა და ზნეობრიობის ამ პირველდაწყებითის სკოლაში თავისი შუშაობისათვის.

კონფერენცია ყურადღებას მიაპყრობს იმას, რომ უფრო ენერგიულად უნდა წყდებოდეს პრობლემები, რომლებიც უშუალოდ ქალთა ინტერესებს ეეხება. ქალები ფართოდ უნდა იყვნენ წარმოდგენილ ხელმძღვანელ ორგანოებში თავიდან ბოლომდე. უნდა გაძლიერდეს მათი როლი საზოგადოებისა და პოლიტიკურ ცხოვრებაში, უნდა დაეცვათ და გაეფფრთხილდეთ დედის ავტორიტეტსა და უფლებებს, შეუქმნათ მათ პირობები თავიანთი მოვალეობების შესასრულებლად, გავაძლიეროთ ახალგაზრდა ოჯახებისათვის ზრუნვა.

4. კონფერენცია იწონებს მ. ს. გორბაჩოვის მოხსენებაში ჩამოყალიბებულ წინადადებებს პოლიტიკური სისტემის რეფორმის თაობაზე და მხარს უჭერს მჯის პრაქტიკულ რეალიზაციას.

უდიდესი მნიშვნელობა აქვს პარტიული და სახელმწიფო ორგანოების ფუნქციათა გამიჯვნას და საბჭოის სრულფასოვანობის აღდგენას თავიდან ბოლომდეი. სასამართლო სისტემისა და სხვა ინსტიტუტების რეფორმასთან ერთად, რომლებიც უზრუნველყოფენ სახელმწიფოსა და მოქალაქეთა შორის ურთიერთობის სამართლებრივ მოწესრიგებას, საზოგადოების ყველა წევრის პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და პირადი უფლებების დაცვას, ეს საბოლოო ანგარიშით მიზნად ისახავს სოციალისტური სამართლებრივი სახელმწიფოს შექმნის დამთავრებას, სადაც უმაღლესი პრინციპი იქნება ყველაფრისა და ყველას უოუთ დაქვემდებარება კანონისადმი.

კონფერენციას პოლიტიკური სისტემის ეფექტიანი ფუნქციონირების უმნიშვნელოვანეს წანამძღვრად მიაჩნია საბოლოწიფოში უზენაესი ხელისუფლების გარდაქმნა, რაც ითვალისწინებს სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა კონგრესების მოწვევას, რეგულარულ საფუძველზე ორპალატიანი უმაღლესი საბჭოს სამმართველა, უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის პოსტის დაწესებას, მათ მიერ თავიანთი პროფესიონალური ფუნქციების გამოყენებას, ხელისუფლების ყველა უმაღლესი ეშელონის, მათ შორის სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს კოსტიტუციურად რეგლამენტირებულ თანამოქმედებას.

კონფერენცია მოითხოვს საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა და გაერთიანებათა — პროფესიონალურ, კომკავშირულ, ქალთა, ვეტერანთა და სხვების, შემოქმედებითი კავშირების საქმიანობის განახლებას გარდაქმნის სულისკვეთებით და მათი როლის მნიშვნელოვან გაძლიერებას პოლიტიკური სისტემის ფუნქციონირებაში, მთელი ხალხის საკეთილდღეოდ მოსახლეობის სხვადასხვა ფენის ინტერესების რეალიზაციასა და კოორდინაციაში.

5. კონფერენცია აღნიშნავს, რომ საბჭოთა კავშირის კომუნისტურმა პარტიამ, რომელმაც რევოლუციური ინიციატივა გამოიჩინა, შეძლო ობიექტურად კრიტიკულად გაეანალიზებინა საზოგადოებისა და თვით პარტიის მდგომარეობა, დასახა გარდაქმნის პროგრამა, შეაკავშირა ხალხთა ფართო მასები მისი იდეების გარშემო, ორგანიზაცია გაუწია პრაქტიკულ მუშაობას საზოგადოებრივ ურთიერთობათა რევოლუციური გარდაქმნისათვის. ამრიგად, კომუნისტურმა პარტიამ კიდევ ერთხელ ცხადყო, რომ იგი საზოგადოების საპროგრამო მიზნების მატარებელია, გამოდის როგორც ხალხის ავანგარდი.

პარტიული და სახელმწიფო ორგანოების ფუნქციათა გამიჯვნის პირობებში მთელი სისრულითა და თანამიდროვე პირობების გათვალისწინებით უნდა აღდგეს პარტიის, როგორც საზოგადოების ავანგარდის ლენინური კონცეფცია, ავანგარდისა, რომელიც, მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრების საფუძველზე უზრუნველყოფს ქვეყნის განვითარების უმნიშვნელოვანესი საკითხების თეორიულ შემუშავებას, იღვწის გარდაქმნის იდეოლოგიის შესამუშავებლად და ამის მეოხებით, მასებში ორგანიზატორული მუშაობის შეოხებით, რომელსაც შთაგონებს და აღფრთოვანებს, სწორ, სოციალისტურ მიმართულებას ანიჭებს მთელი ჩვენი მრავალეროვანი საზოგადოების წინსვლას. პარტია ახორციელებს საკადრო პოლიტიკას, რითაც უზრუნველყოფს კადრების რაციონალურ განაწილებას გარდაქმნილი პოლიტიკური სისტემის დემოკრატიული მექანიზმის წყალობით. თავის პოლიტიკურ გეზს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია უნდა ახორციელებდეს კომუნისტების მეშვეობით, რომლებიც საბჭოშიფო და სამეურნეო ორგანოებში, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და შრომითს კოლექტივებში მუშაობენ. პარტია მოქმედებს კონსტიტუციისა და საბჭოთა კანონების ფარგლებში.

ქვეყნისა და სოციალიზმისათვის უმნიშვნელოვანესი გარდაქმნის ამოცანების გადაწყვეტა მოითხოვს პარტიის ხელმძღვანელი როლის გაძლიერებას და მის მიერ თავისი ამ როლის შესრულების შეფასების ახალ კრიტერიუმებს.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია აღარასოდეს აღარ დაუშვებს იმის მსგავსი რამის გამეორებას, რაც უკავშირდება პიროვნების კულტისა და უძრაობის პერიოდს, რომლებსაც გლობალური დეფორმაციები მოაყვა სოციალისტურ საზოგადოებაში, შეაყოვნა მისი განვითარება ზელა ეფექტურობის, გამოიწვია უზარმაზარი მსხვერპლი და აურაცხელი ზნეობრივი და იდეური დანაკარგები.

6. კონფერენცია იწონებს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო საქმიანობას, რომელსაც საფუძვლად უდევს ახალი პოლიტიკური აზროვნება, მსოფლიო პოლიტიკაში საბჭოთა კავშირის სამშვიდობო მისწრაფებათა ჩართვის ახალი მეთოდები. ადასტურებს, რომ მსოფლიო განვითარების წინააღმდეგობათა გადაჭრისა და კონფლიქტური სიტუაციების მოწესრიგებისადმი მხლოდ პოლიტიკური მიდგომა აძლევს სსრ კავშირს შესაძლებლობას ისტორიის მიერ მისთვის განკუთვნილი როლი შეასრულოს კაცობრიობის გადარჩენისა და მის შემდგომ პროგრესში.

ამ კონტექსტით კონფერენცია დადად იფასებს პრინციპულ გეზსა და განხორციელებულ პრაქტიკულ ღონისძიებებს სოციალისტურ ქვეყნებთან ინტერნაციონალური თანამეგობრობის განმტკიცებისათვის, საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის გაუმჯობესებისათვის, საერთა-ევროპული პროცესის გამოცოცხლებისათვის, აზია-წყნარი ოკეანის რეგიონში, ლათინურ ამერიკაში, იფრიკაში კავშირურთიერთობათა განვითარებისათვის, მოეშმრობლობის მოძღვრობასთან, სხვადასხვა პოლიტიკურ პარტიებთან და მსოფლიო საზოგადოებრიობასთან ნაყოფიერი კონტაქტებისათვის. იწონებს მეცადინეობას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის აუტორიტეტის მხარდასაჭერად და ეროვნული შეიგებისა და არჩევის თავისუფლების პრინციპებზე რეგიონალური კონფლიქტების მოსაწესრიგებლად.

კონფერენციას მიაჩნია, რომ სწორია საბჭოთა ხელმძღვანელობის მიდგომა გულახდილი, კონსტრუქციული დიალოგისა და განიარაღების გზით ომის საერთხოს აღკვეთის პრობლემებისადმი, რამაც გზა გაუხსნა საშუალო და ნაკლები სიშორის რაკეტების შესახებ ხელშეკრულების დადებას, ბირთვული, ქიმიური და ჩვეულებრივი იარაღის თაობაზე მოლაპარაკების პრაქტიკულ სიბრტყეში გადაყვანას.

კონფერენცია მთლიანად იწონებს გადაწყვეტილებას ავღანეთიდან ჯარების გამოყვანის შესახებ, რასაც საფუძვლად უდევს ქვეყნის შეთანხმებანი და ჩვენს ამ მეზობელთან, ნეიტრალურ, მეუმხრობელ სახელმწიფოსთან ურთიერთობა.

საგარეო-პოლიტიკურ საქმიანობას სულ უფრო მეტი წვლილი უნდა შეეტანოს ადამიანთა მშენებლობისათვის, გარდაქმნისათვის ქვეყნის რესურსების გამოთავისუფლებაში და მეჭიდროდ უკავშირებოდეს საზოგადოების დემოკრატიზაციას. კერძოდ, გადაწყვეტილებათა შემუშავებისა და მათი შესრულებისადმი კონტროლის პროცესს.

მთელი თავდაცვითი მშენებლობა ამიერიდან ორიენტირებული უნდა იყოს უბრალესად ხარისხობრივ პარამეტრებზე — როგორც ტექნიკის, სამხედრო მეცნიერების მიმართ, ისე შეიარაღებული ძალების შემადგენლობის მიმართ. უზრუნველყოფს რა საბჭოთა სახელმწიფოსა და მისი მოკავშირეების საიმედო უშიშრობას, იგი ზუსტად უნდა შეესაბამებოდეს ჩვენს თავდაცვითს დოქტრინას.

გარდაქმნა საჭიროა საგარეო პოლიტიკაში, რომელიც ადეკვატურად ასახავს მის პუმანისტურ არსს, რომელიც ფართო ბოლს უხსნის საბჭოთა საზოგადოებას გარეშო სამყაროსთან ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობისა და მრავალფეროვანი დემოკრატიული კავშირ-ურთიერთობისათვის.

კონფერენცია ადასტურებს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის კურსს, რომლის მიზანია უეცელად სოლიდარობდნენ კომუნისტური და მუშათა პარტიები, მთელი საზოგადოებრივი ძალების ბრძოლას მშვიდობისა და სოციალური პროგრესისათვის, თავისუფლებისა და დემოკრატიისათვის.

7. ვამოხატავს რა კომუნისტთა 20-მილიონნიანი არმიის ნებას, საბჭოთა ხალხს ძირეულ ინტერესებს, კონფერენცია აცხადებს, რომ პარტია მტკიცედ და მიზანსწრაფულად გაორძელებს რევოლუციური განახლების პროცესს, უზრუნველყოფს მის შეუქცევადობას, ყველფერს იღონებს მისი მიზნების მისაღწევად.

კონფერენცია მოუწოდებს ყველა პარტორგანიზაციას, ყველა კომუნისტსა და უპარტიოს კიდევ უფრო აქტიურად ჩაებას საზოგადოების განახლების პროცესებში, რომელსაც ისტორიული მნიშვნელობა ენიჭება სამშობლოს ბედისათვის.

8. კონფერენციას საჭიროდ მიაჩნია, რომ სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა უზრუნველყოს ყველა იმ კონკრეტული წინადადებისა და თხოვნის განხილვა, რომლებიც კონფერენციის დელეგატებმა გამოთქვეს მათი ამრჩევი კომუნისტების სახელით, აგრეთვე კოლექტიურ და ინდივიდუალურ მმართველებში ჩამოყალიბებული იმ წინადადებებისა და საკითხების განხილვა, რომლებიც კონფერენციას გამოუგზავნეს თეზისების განხილვის დროს, და განხილული შედეგები აცნობის მათ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით.

საკავშირო გაზეთების ფურცლებზე

XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის პრესცენტრში

პირველი პრესკონფერენცია, რომელიც XIX საკავშირო პარტკონფერენციის პრესცენტრში გაიმართა 28 ივნისს, ჩვენი საზოგადოების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პრობლემას მიეძღვნა. „პარტიისა და საზოგადოების დემოკრატიზაცია გარდაქმნის უმთავრესი ჩაგული" — ასეთი იყო მისი თემა. მასში მონაწილეობდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის განყოფილების გამგე ი. ბ. �ლიაროვი, სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის დირექტორი, აკადემიკოსი ბ. ლ. სმირნოვი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ჯ. ნ. პატიაშვილი, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის დირექტორი, აკადემიკოსი ვ. ნ. კუდრიავცევი, გაზეთ „იზვესტიის" მთავარი რედაქტორი ი. დ. ლაპტევი. მათ უპასუხეს საბჭოთა და უცხოელი ჟურნალისტების მრავალ კითხვას.

კითხვა. არის თუ არა იმის წინამძღვრები, რომ სსრ კავშირში შეიქმნას მრავალპარტიული სისტემა?

სმირნოვი: პირადად ჩემი აზრი ისეთია, რომ ჩვენში ახლა არ არის ეს ეორე ან მესამე პარტიის შექმნის წანამძღვრები.

კითხვა. რატომ გგონიათ, რომ ეს პირობები ახლა არ არის და მომავალში არ წარმოიშობა?

სმირნოვი: ჩემი პირადი დაკვირვებების საფუძველზე, ახლა ეს საჭირო არ არის. რაც შეეხება მომავალს, ჯერჯერობით ვერაფერს ვიტყვი, როგორც იტყვიან, დრო გვიჩვენებს.

კითხვა. რატომ ალაპარაკდენენ სსრ კავშირში ეროვნულ საკითხზე? როგორია თქვენი ვარაუდი მთიან ყარაბაღში კონფლიქტის მოწესრიგების თაობაზე?

პატიაშვილი. წინათ მართლაც ცდილობდნენ ამ საკითხს არ შეეხებოდნენ და თავი ისე ეჭირათ, თითქოს აქ არავითარი პრობლემები არ ყოფილიყოს. ამტომ ახლა ეროვნულ საკითხს ღრმად ვსწავლობთ და ვაანალიზებთ.

რაც შეეხება მთიანი ყარაბაღის პრობლემას, აი, რას ეიტყვი. რა თქმა უნდა, ჩვენ, საქართველოს მეხოვრებლს, ძალიან გვაწუხებს ის, რაც ჩვენს მეზობლებთან, მეგობრებთან ხდება. ჩვენს რესპუბლიკაში 260 ათასი აზერბაიჯანელი და 500 ათასი სომეხი ცხოვრობს. ყველა მოვლენა, რომლებიც მთიანი ყარაბაღის გარშემო ხდება, ბუნებრივია, ერთგვაროდ ჩვენთანაც აირეკლება. ჩემი აზრით, საკითხი უნდა გადაწყვიტონ ორივე რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭოებმა. თუ ერთ-ერთი ხარე თანაბარ არ იქნება, საკითხი კონსტიტუციური წესით უნდა გადაწყვიტის სსრ კავშირის უმაღლესმა საბჭომ.

კითხვა. რამდენი დელეგატია არჩეული კონფერენციაზე მთიანი ყარაბაღისაგან. როგორია მათი ეროვნული შემადგენლობა?

ალიარაოვი. აზერბაიჯანის დელეგაციის შემადგენლობაში ორმა მთიანი ყარაბაღის ავტონომიური ოლქის 5 წარმომადგენელი: 1 რუსი და 4 სომეხი. ისინი სხვადასხვა სფეროში მუშაობენ.

კითხვა. პრესაში შეიძლება წაიკითხო იმ დისკუსიების შესახებ, რომლებიც პოლიტბიუროს წევრებს შორის მიმდინარეობდა ტალინის და ხრუშჩოვის დროს. ბ. ელცინის გადადგომის შემდეგ შეგვიძლია დავსკვნათ, რომ ახლაც პოლიტბიუროს ყველა წევრი ერთიანი ხმა არაა არ არის. დემოკრატიის შემდგომი გაღრმავებისაკენ ეს ბარიერი ალბათ ეიცოდეს ყველა ხელმძღვანელის აზრი ამ თუ იმ საკითხზე. რატომ არაფერს იუწყება პრესა ამის თაობაზე?

ლაპტევი. წინათ ყველა ხელმძღვანელი გარკვეულ პოზიციას ადგა და, ასე ვთქვათ, საერთო აზრს გამოხატავდა. ახლა კი, როცა ჩვენი ხელმძღვანელები ორიგინალურად, გამეფდულად გამოოვნან, ამას ზოგიერთი უთანხმოებად აღიქვამს. სხვათა შორის, პრაქტიკულად ყველა მათი გამოსვლა ქვეყნდება პრესაში.

აზრები, რომლებსაც ჩვენი ლიტერატორი გამოთქვამენ, ზოგჯერ კამათის, დისკუსიების დროს იბადება. „სამზარეულოს" კი ჩვენ, პრესა, ნამდვილად არ ვაჩვენებთ. შესაძლებელია, მალე ესეც ვქნათ.

კითხვა. ამ ბოლო დროს პრესში ძალზე ბევრი ნეგატიური მასალა იბეჭდება სტალინისა და მისი თანამოღაწეების შესახებ, მაგრამ მიუხედავად ამისა ისინი, ეიშინსკიც კი, კრემლის გალავანთან განისვენებენ. ხომ არ აღიძვრება ეს საკითხი კონფერენციაზე?

კუდრიავცევი. ამგვარი საკითხები წინათაც წამოჭრილა, რევოლუციის შემდეგ პირველ წლებში — თავადების, ბარონების, მეფეებისა და სხვათა სამარხების გამო. საქმე იქამდე მივიდა, რომ საფლავიდან ამოაგდეს ბაგრატიონი. მე მგონი, ეს ბარბაროსული მეთოდია. ყველა სამარხი კრემლის გალავანთან, ეფიქრობ, უნდა დარჩეს როგორც ჩვენი ისტორიის ფაქტი.

კითხვა. რა ეტაპზეა საბჭოთა კანონმდებლობის, კონსტიტუციის რეფორმები?

კუდრიავცევი. კანონმდებლობის რეფორმაზე მუშაობა სხვადასხვა სტადიაშია. მაგალითად, სისხლის სამართლის კანონმდებლობის რეფორმა თითქმის დამთავრებულია, საპროცესო კანონმდებლობა — ჯერჯერობით პროექტშია, თუმცა მთელი რიგი საკითხები უკვე დამუშავებულია. კონსტიტუციაზე სხვადასხვა თვალსაზრისია. ჩვენ ძალზე ბევრი საკითხი დაგვგროგდა, რომლებიც პირველ რიგში უნდა გადაეწყვიტოთ, შემდეგ კი უკვე კონსტიტუციაში ცვლილებებზე უნდა ვილაპარაკოთ.

კითხვა. არის თუ არა სსრ კავშირში ორგანიზაციები, რომლებიც გარდაქმნას ეწინააღმდეგებიან?

ლაპტევი. ჩვენ რომ ვიცოდეთ, რომ ვიღაც კონკრეტულად გარდაქმნის წინააღმდეგია, ვაცდელებთ ადგილი იქნებოდა. ჩვენში ყველა ემხრობა გარდაქმნას, მაგრამ სამეე ის არის, რომ ყველას იგი წარმოგვიდგენია სხვადასხვანაირად, და ჩვენი საკუთარი მონაწილეობაც მასში. გარდაქმნის ყველაზე მთავარი მოწინააღმდეგე თვით ჩვენში ზის. ეს არის ჩვენი ტრადიციები, საფუძვლები, სტერეტიპები, ერთმანეთთან ურთიერთმოქმედება და ა. შ. ორგანიზებული ოპოზიცია კი გარდაქმნას არ ჰყავს.

კითხვა. როგორია პროცენტული თანაფარდობა საქართველოს დელეგატთა შემადგენლობა კონფერენციაზე?

პატიაშვილი. საქართველოს პარტიულ ორგანიზაციას კონფერენციაზე წარმოადგენს 106 დელეგატი. დაახლოებით 60 პროცენტს შეშები და კოლმეურნეები შეადგენენ. მეტი, ეიდრე, ვთქვათ იყო სკკპ XXVII ყრილობაზე, ახლა არიან ინტელიგენციის წარმომადგენლები. მაგრამ მაინც პლენუმზე, რომელზეც დელეგატები აირჩეს, უკვე ჩანდა, რომ გარდაქმნის მრავალი ქმიგი დელეგატთა შემადგენლობაში ვერ მოხვდა, რადგან ისინი მეტნი არიან, ვიდრე ჩვენ უნდა აგვერჩია.

კითხვა. ხშირად დადის თუ არა „იზვესტიის" რედაქტორი ცენტრალურ კომიტეტში? ყველფერს ბეჭდავთ?

ლაპტევი. შემიძლია დაგარწმუნოთ, რომ ყველა გაზეთი ახლა ამსოლუტურად დამოუკიდებლად მუშაობს. თათბირები ცენტრალურ კომიტეტში იმართება, მაგრამ საკითხების შემოხვევაში. და მე იქ მიედიარ ხოლმე, თუ საჭიროა მოთათბირება რომელიმე საკითხზე. გარწმუნებთ აგრეთვე, რომ უკანასკნელი ექვსი წლის განმავლობაში არც პოლიტიკური, არც იდეოლოგიური მოსაზრებით „იზვესტიის" ფურცლებიდან არ მოხსნილა არც ერთი მასალა. თუ სტატიას გადაეკეთებოდით, მხოლოდ მისი ხარისხის გამო. არსებობს, რა თქმა უნდა, პრესაში სიდეუმლოების დოქტრინა, მაგრამ ეს არ არის ცენზურა ან თვალსაზრისი, რომელსაც ამ სიტყვაში აქსოვენ ცალკეული „მზრუნველები".

კითხვა. იქნება თუ არა კონფერენციაზე წინადადება წერილების პერლუსტრაციის, ტელეფონით საუბრის მიყურადების შეწყვეტის შესახებ?

კუდრიავცევი. ის, რასაც თქვენ კითხულობთ, ჩვენი კანონმდებლობის დაგვეევა. კანონი უფლებას იძლევა საფოსტო გზავნილების ბერლუსტრაცია მოეწყოს მხოლოდ პროკურორის სანქციით სისხლის სამართლის დანაშაულობათა გამოძიების შემთხვევაში.

კითხვა. მოდის თუ არა რედაქციებში წერილები, რომლებშიც აკრიტიკებენ პირველ მდივნებს, თუ თქვენ მათ არ აქვეყნებთ?

პატიაშვილი. ამას წინათ საქართველოს კომპარტიამ ანგარიში ჩააბარა სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს. გამოითქვა ძალიან ბევრი კრიტიკული შენიშვნა. პირადად ჩემს მიმართავ სერიოზული საყვედურები გამოითქვა. ყველაფერი ეს გამოქვეყნდა რესპუბლიკურ გაზეთ „ზარია ვოსტოკა"-ში. ხელმძღვანელებს აკრიტიკებენ არა მარტო პრესაში, არამედ პარტიულ კრებებზეც. საქმიანი, კონსტრუქციული კრიტიკა გვეხმარება მუშაობაში, უამისოდ ცხოვრება და მოქმედება უბრალოდ შეუძლებელია.

ლაპტევი. „იზვესტია" კრიტიკულ წერილებს ბეჭდავს გენერალური მდივნის მიმართაც. კერძოდ, მკითხველები მოითხოვდნენ, რომ მან გაამიჯნოს ბრძოლა ბიუროკრატიის წინააღმდეგ, უსაყვედურებდნენ, ზოგიერთ საკითხს ნელა წყვეტთო. ასეთ წერილებს ვბეჭდავთ რუბრიკით „წერილი არა პრესსათვის". რა თქმა უნდა, ყველა წერილს დაბეჭდავ არ ღირს, ზოგიერთი მათგანი დაკავშირებულია პირად პრობლემებთან, რომლებშიც ზმირად უსაყვედურებენ ხელმძღვანელებს.

კითხვა. სტალინის მუზეუმი გორში — ეს არის კულტის მუზეუმი. არის თუ არა საქართველოში სტალინიზმის სხვაგვარი განმარტება?

პატიაშვილი. სხვა განმარტება, გარდა იმისა, რომელიც მოცემული იყო დიდი ოქტომბრის 70 წლისთავის შესახებ მოხსენებაში, არ არის. სტალინიზმს გამიგენ ქვეყანაში. რაც შეეხება მუზეუმს, ახლა მისი ექსპოზიცია შეიცვლება.

კითხვა: ახლა მნიშვნელოვნად შემცირდა საკავშირო ოლქ ეწერთა რიცხვი. მცირდება თუ არა სკკპ ახალგაზრდა წევრთა რიცხვი?

სკლიაროვი. ახალგაზრდა კომუნისტთა რიცხვი არ მცირდება.

„ПРАВДИВЕЦ О ЭКАЛО" № 27, 1988 Г.

საჭირო ფართო კოალიცია

**ავღანეთის საგარეო საქმეთა სამინ

გადაწყვეტილებები მიღებულია—ახლა მთავარია კონკრეტული საქმეები

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სპეციალური ინანძრძლივი სტრატეგიული მიზნების მიღწევა შეუუხამოთ ხალხის ყოველდღიური მოთხოვნილების მაქსიმალურ დაკმაყოფილებას. დაუყოვნებლივ უნდა გადავჭრათ ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესების გადაუდებელი პრობლემებიც. ეს გზა მთლიანად გამომდინარეობს პარტიის XXVII ყრილობიდან.

ყველაზე მწვავე პრობლემა საზოგადოების ცხოვრებაში სასურსათო პრობლემაა. გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ სურსათის სიუხვის მიღწევის უმოკლესი და საიმედო გზაა შრომის ორგანიზაციისა და ტექნოლოგიის საიჯარო და სხვა ეფექტიანი ფორმების ფართო, ყველგან დანერგვა. ეს არის თანამედროვე აგრარული პოლიტიკის ძირეული რგული. საჭირო და საჭიარო კოლექტივების მუშაობის შედეგებმა გვიჩვენა, რომ შედარებით მოკლე დროში შეიძლება სწრაფად გავზარდოთ მოსავლიანობა და პირუტყვის პროდუქტიულობა, არსებითად მოვუმატოთ შრომის ნაყოფიერებას, შევამციროთ დანაკარგები და მივიღოთ მაღალი ხარისხის პროდუქტები.

ჩვენ მოკლე დროში უნდა შევქმნათ სახალხო მოხმარების საჭირნლო წარმოების თანამედროვე და მძლავრი ინდუსტრია. ეს ეხება ყველა სამრეწველო საწარმოს განურჩევლად მისი პროფილისა, გადაჭრით უნდა გადიდდეს მათი წვლილი სამომხმარებლო წარმოებასა და მიწოდებაში.

(საქა XIX საკავშირო კონფერენციის მასალებიდან).

ჩაი-88

საქართველოს სსრ სახადრომრეწვის ოპერატიული ინფორმაციით 20 ივნისისათვის სუბტროპიკულ რაიონებში დამზადებულ 144.196 ტონა ჩაის ნედლეულში პირველი ხარისხის ხვედრითი წილი მხოლოდ 48 პროცენტს შეადგენს, რაც საფრთხეს უქმნის ხარისხობრივი მაჩვენებლების დაცვით გეგმის შესრულებას.

რესპუბლიკის საერთო მაჩვენებელს განსაკუთრებით უკან ეწევიან ხელვაჩაურის, მახარაძის, ჩოხატაურის, ლანჩხუთის, ტყიბულის ზონის, ცხაკაიას, ზალეწკინის და ჩხოროწყუს რაიონები.

ხარისხი უბარეულესი საწრფნვია და არავის ეპატიება მასზე უარადღების მიდგნება. მეჩაე რაიონების პარტიის რაკომებმა, რაიხსბჭოს აღმასკომებმა, აგროსამრეწველო გაერთიანებებმა ყველაფერი უნდა იღონონ ხარისხის მკვეთრად გაუმჯობესებისათვის.

ხელმძღვანელობა რაიონის მეჩაიეებმა წლეულს უნდა მოკრიფონ 17.590 ტონა ხარისხოვანი ჩაის ფოთოლი, შარშანდელთან შედარებით 5.500 ტონით ნაკლები. გაგმის შემცირებას ხარისხის გაუმჯობესება უნდა მოჰყვეს. ხელვაჩაურეში ხელს არ აკლებენ პლანტაციების მოყლა-პატრონობას. შარშან 50 ათასი ტონა ორგანული სასუქი შეიტანეს. უხეინობის და ნაკლები ყურადღება მიაქცია ხარისს, მათზე პარტიის რაკომის ბიურომ მკაცრად იმსჯელა. პარტიული სასჯელები დაედოთ ბახინჯაურის, ახალშენის, მეჯინისწყლის კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეებს თ. აბელეიანს, კ. დუმბაძეს, ნ. ჩალელიძეს.

მეჩაიეებმა საყვედური გვითხრეს. მთელ რიგ კოლმეურნეობებში და საბჭოთა მეურნეობებში ზრარად ითიმება ელექტროენერგია (სალბაური, ახალსოფელი, ჭალნალი), რის გამოც ვეღარ ხმარობენ ხელის საკრეფ აპარატებს, სათბობი ელოდებიან, სანამ დენს ჩართავენ. მეცრე მექანიზაციის მექანიზატორები უკმაყოფილნი არიან იმითაც, რომ ხელის საკრეფი აპარატები ძმიე და მეტისმეტად ვიბრაციულია. ჩაის ფოთლით აკსებულ ტომრებთან ერთად (თითოეულის სიმძიმე 10-12 კილოგრამია) აპარატების ელსპლატაცია ადვილი არ არის. ეს უნდა გაითვალისწინონ კონსტრუქტორებმა. საყვედური თქვეს მუშათა სასადილოების მიმართაც. თბილი ლამონათებთა და ცივი კერძებით გამასპინძლება ეკრიფრი მომსახურებაა.

29 ივნისისათვის რაიონში სულ მოკრეფილია 6.543 ტონა ნედლეული, შარშანდელ შესადარ პერიოდთან 3.603 ტონით ნაკლები. მოკრეფილის პირველი ხარისხის ხვედრითი წილი მხოლოდ 39,9 პროცენტს შეადგენს, რაც რესპუბლიკურ მაჩვენებელზე 28 პროცენტით ნაკლებია. ხელვაჩაურელმა მეჩაიეებმა ყველაფერი უნდა იღონონ ჩაის ხარისხის მკვეთრად გაუმჯობესებისათვის, რადგანაც უპირველესად ხარისხია მათი შრომის განმსაზღვრელი. ამას მოითხოვს დღევანდელობაც.

ცხაკაიას რაიონის ახალი ხელმძღვანელობა დღენიადაგ ზრუნავს სამეურნეო წლის წარმატებულად დამთავრებისათვის. მარცვლეულის ტექნიკურ ნედლეულად დაეთმო სოფლის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისა და არსებული მდგომარეობის საკითხებს.

უნებურად გამახსენდა გალის რაიონის სოფელი ფიჩორი, სადაც უკვე მესამე წელია, სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს სპეციალური გადაწყვეტილებით, შენდება „ოდამეერთე საუკუნის სოფელი. ფიჩორი ზავი ზღვის პირას მდებარეობს და იგი ძალიერ დაჭაობებულ ადგილს წარმოადგენს. ეს სოფელი კოლხეთის დაბლობის. ჭარბტენიან ზოლშია მოქცეული. მისი სავარგულები მუდამ მცირე მოსავალს იძლეოდა. ამიტომ ამ სოფლის კოლმეურნეობა წლების განმავლობაში ჩამორჩენილთა რიგებში იოყლობოდა.

საქმეს ისიც ართულებდა, რომ დაშრობითი სამუშაოები ფიჩორზე უფრო ადრე ბის ბეზმელე სოფლებში ქეემო განახლებაში, ოტობაიაში, გაგიდში და ბარღებში დაიწყო, რამაც კიდევ უფრო დატბორა ფიჩორის ელმინდრები. ბოლოს, როგორც იქნა გადაწყდა ფიჩორში დაშრობითი სამუშაოების დაწყება, რამაც დღის წესრიგში დააყენა ჩამორჩენილი კოლმეურნეობის ბაზაზე შექმნილიყო სუბტროპიკული კულტურების საბჭოთა მეურნეობა.

ამის შემდეგ შეიქმნა და დამტკიცდა ფიჩორის განაშენიანების გენერალური გეგმა, მისი განაშენიანება-განვითარებისათვის გამოიყო 20 მილიონი მანეთი. აქედან 6 მილიონი მანეთი მოხმარდება კაპიტალურ მშენებლობას, რომელშიაც შედის მუშათა საცხოვრებელი დასახლა და მეურნეობის სხვა საწარმოო-სამეურნეო ნაგებობების მშენებლობა. გენერალური გეგმით სოფელ ფიჩორში გათვალწინებულია 1995 წლისათვის გაშენდეს 70 ორსართულიანი კაპიტალური საცხოვრებელი სახლი თავისი კარ-მიდამოთი და ყველა სათავსოთი, სახლებს ექნებათ ცენტრალიზებული გათბობა, ციცი და ცხელი წყალი, კანალიზაციის ქსელი, დასაბ დაამშენებს ფართო, განიერი ქუჩები, საყოფაცხოვრებო ობიექტები, განათების, კულტურის, ჯანმრთელობის კერები, გამწვანების ზონა.

ფიჩორის მშენებლობის აწარმოებს „საქმთავარწყალმშენის“ გალის პირველი სამშენებლო სამონტაჟო სამმართველო, რომელსაც რამინ აბაშია ხელმძღვანელობს. მშენებლებმა „ორ წელიწადში აითვისეს 2 მილიონი მანეთი. მიმდინარე წლის დასაწყისში მწყობრში ჩადგა მეურნეობის დირექციის ორსართულიანი შენობა, რომლის მშენებლობა 103 ათასი მანეთი დაჯდა. ახლახან საექსპლოატაციოდ გადაეცა 10 ორსართულიანი საცხოვრებელი სახლი. მასში ჩასახლდნენ ის ოჯახები, რომლებიც სოფლის განაშენიანების გენერალური გეგმის მიხედვით ასახლებაში მოხვდნენ.

ახალ სახლებში ჩასახლდნენ მეურნეობის მოწინავე მუშები რეზო ჯაფუა, ტახია შენგელია, კობა აქუბერდია, მანანა ყალიჩავა, მურმან ღურჭია, შოთა ჯაბუშელი, მარიამ შონია და სხვები, ყველა საცხოვრებელი სახლი ორსართულიანია. თითოეული მათგანის მშენებლობა დაჯდა 38 ათასი მანეთი და იგი მეურნეობის შუშათა ოჯახებს გადაეცათ უსასყიდლოდ. ე. ი. აღნიშნული თანხა მთლიანად სახელმწიფომ გაიღო.

მალე დამთავრდება კულტურის სასახლის შენებლობა, ამისათვის გამოყოფილია 130 ათასი მანეთი. ახლა სოფელში ერთდროულად მიმდინარეობს 20 საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა, რომელთა საექსპლოატაციოდ გადაცემა გათვალისწინებულია 1989-90 წლებისათვის.

სოფელი ფიჩორი მტკიცედ დაადგა აღორძინების გზას. აქ სუბტროპიკული კულტურების პლანტაციები დაიკავებს 800 ჰექტარს. აქედან მანდარინი, ფეიხოა და ლიმონი გაშენდება 600 ჰექტარზე. სპეციალური სიმძლავრით ფიჩორის მეურნეობა ყოველწლიურად მომზმარებელს მიაწვდის 6000 ტონაზე მეტ ციტრუსოვანთა ნაყოფს. მომავალი წლიდან დაიწყება ციტრუსების მიმოდგადამმუშავებელი ქარხანა-პავილიონის მშენებლობა, რომელიც მომსახურებას გაუწევს მეზობელი სოფლების ოტობაიასა და გაგიდის, მეცატრუსეობის საბჭოთა მეურნეობასაც.

უახლოეს წლებში ფიჩორი გადაიქცევა ერთ-ერთ მძლავრ და საჩვენებელ სოფლად. მის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებას ხელს შეუწყობს გარდაქმნა და საჯარობა.

ვ. ჯლარაძე,
„კომუნისტის“ შტატგარეშე კორესპონდენტი.

• • •

სურათზე: ახალი საცხოვრებელი სახლები სოფელ ფიჩორში.
ლ. შენგელიას („კომუნისტი“) ფოტო.

ხარისხს განსაზღვრავს მონდომება

„კოუნისტის“ ლაგუნაგრ

რო ექსპლოატაციის შემდეგ, ცხადია, ნიადაგს მსუყედ უნდა გამოკვება. მზრეველობა დაეტყო ფართობებს. დაანინებული ბუჩქები გაჯანსაღდა, მწვანე ფოთლით შეიმოსა, რაც მომავლის საწინდარია.

ჩვენს ხელთ არის სტამბური წესით დაბეჭდილი ფურცელი „ბეჩაეთა სამახსოვრო“, რომელიც შრომის ახლებურ ანაზღაურებას ეხება და სახელმძღვანელოდ რაიონის ყველა მეჩაიეს დაურიგდა. მასში ბაზგასმით არის აღნიშნული, რომ წინა წლებში დღიურ ნორმად 17 კილოგრამი ხარისხოვანი ჩაის ფოთლის მოკრეფა თუ ითვლებოდა, რისთვისაც მეჩაიე 4 მანეთ ანაზღაურებას იღებდა, ამჟამად დღიურ ნორმად 13 კილოგრამი ითვლება, ანაზღაურება კი იგივე რჩება. ასეთივე მდგომარეობა ხელის აპარატებით კრეფის დროს.

მეჩაიეთა სამახსოვრო ფურცელში სსახელი განაწესი დაყვანილი იქნა რაიონის თითოეულ მშრომელამდე. ისინი ერთსულოვნად გამოეხმაურნენ ქართული ჩაის ხარისხის ამაღლებისათვის დაკეგმილ ღონისძიებებს. იმ განწყობილებით მიაშურს პლანტაციებს, რომ საქმით ეპასუხათ პარტიის მოწოდებისათვის.

„ეროვნული ბიბლიოთეკა“

ბაურის საბჭოთა მეურნეობების მეჩაიეებმა. მათ დროულად მოკრიფეს პირველი ვეგეტაციის ფოთოლი.

„მაგრამ ასე როდი ითქმის ყველა კოლმეურნეობისა და საბჭოთა მეურნეობის მეჩაიეებზე. განსაკუთრებით საშუალო ოგოლის ხელმძღვანელთა უსასუხისმგებლობის შედეგად მოკრეფილ მასაში დიდია მეორე ხარისხის ხვედრითი წილი. მაგალითად, ახალშენისა და მახინჯაურის კოლმეურნეობებში მეორე ხარისხის ხვედრითმა წილმა დიდად გადააჭარბა რაიონის საშუალო დონეს, ხოლო თხილნარის საბჭოთა მეურნეობაში მან 70 პროცენტს მიაღწია. ეს ამითაც იყო გამოწვეული, რომ ფოთოლი იკრიფებოდა აგროწესების დარღვევით.

ჩაის ფაბრიკებში შედგენილი აქტები აღასტურებენ, რომ ბალი ხარისხის ნედლეულს უკან აბრუნებდნენ გადასარჩევად, ასეთი მოქმედება უსუღგულო მეჩაფავებს აიძულებდა მეტი ეფექტით ხარისხზე. პროდუქციის ხარისხის ამაღლებით სახელმწიფოსთან ერთად დაინტერესებული უნდა იყოს თითოეული მეჩაიე, რადგანაც ხარისხი განსაზღვრავს მათს მატერიალურ ანაზღაურებას.

ის, ვინც გამოიდევნა როდესაც ეკონომიკურ ინტერესებს ინანებ ინანებ ინანებ

გუშინ — დღეს — ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

„წყაროებში“ სასლეებში

● **ოჩამჩირის** რაიონის მთის სოფელ ჭლოუს კოლმეურნეთა სახლებში ამოხეთქა „წყაროებმა“. ციცი, სუფთა წყალი აქ მეზობელი მთების წიაღიდან მოედინება ფოლადის არტერიებით. წყალსადენი მილები გაიყვანეს არა მარტო ამ ძველი აფხაზური სოფლის მშრომელთა კარიდან-მოეთხებისკენ, არამედ ჩაის პლანტაციებისკენაც. მათი სიგრძეა 20 კილომეტრი. მაგრამ, როგორც ნ. ლეკაობას სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ ივანე ლიგუმ თქვა, ეს მისი მხოლოდ პირველი რიგია. წყალსადენი, რომელიც ძირითადად საკუთარი ძალებითა და საკუთარი სახსრებით შენდება, განტოდდება 50 კილომეტრზე. მისი შენებლობა წლეულს დამთავრდება, და მთის წყაროებიდან მიღებული წყალი მორწყავს ყანებისა და პლანტაციების გვალვიან ნაკვეთებს.

▼ ▼

„დეგიუტი“ 10 წლისაა

● **ვიდინარე** წლის ოქტომბერში აღინიშნება კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ ახალგაზრდული გაერთიანების „დებიუტის“ ათი წლის იუბილე.

საიუბილეო ზეიმის ორგანიზატორების — რესპუბლიკის კინემატოგრაფისტთა კავშირის, კინოსტუდია „ქართული ფილმისა“ და საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის ჩანაფიქრით, „დებიუტის“ ათი წლისთავი უნდა გადაიქცეს სერიოზულ, საინტერესო ხუა-ბაასად ჩვენს რესპუბლიკაში კინოხელოვნების განვითარების გზებზე.

შეიქმნა საიუბილეო დღეების მოწყობის საორგანიზაციო კომიტეტი, რომელმიც შევიდნენ გაერთიანების ხელმძღვანელები, კინემატოგრაფისტები, კულტურის მოღვაწეები, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მუშაკები. ვარაუდობენ ფართო მაყურებელსა და სპეციალისტებს გაიცნონ „დებიუტში“ შექმნილი ფილმები და ნაწარმოებები, განიხილონ ეს ნამუშევრები პრესის, ტელევიზიისა და რადიოს მონაწილეობით. მოეწყობა დისკუსიები, მაყურებელთან ახალგაზრდა კინემატოგრაფისტთა შეხვედრები.

▼ ▼

მეცნიერის სსოვნას მიეძღვნა

● **მასარაძე.** საბრძოლო დიდების რესპუბლიკური სახელმწიფო მუზეუმის სხდომათა დარბაზში გაიმართა დიდი ქართველი მეცნიერის, აკადემიკოს ექვთიმე თაყაიშვილის დაბადების 125 წლისთავისადმი მიძღვნილი სესია, რომელიც მოაწყეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა და ქართული ლიტერატურის ისტორიის მუზეუმმა.

შეკრებილთ სესიის მიზანდასახულობა გაიგნო ქართული ლიტერატურის ისტორიის მუზეუმის მეცნიერმა თანამშრომელმა ნინო ვადაჭკორიამ. ექვთიმეს ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე მოხსენებით გამოვიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი ვივი ეორდანია. დიდი მეცნიერის ღვაწლზე ილაპარაკეს ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატმა ნინო ღოღობერიძემ, პროფესორმა სოლომონ ხუციშვილმა. სესიის მონაწილენი გაეცნენ დიდი ექვთიმეს ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველ ძვირფას დოკუმენტებს. ყვავილებით შეამკეს ექვთიმეს ძეგლი სოფელ ლიხაურში.

▼ ▼

ფესტივალი

● **ქუთაისში** მიმდინარეობს ტრადიციული მუსიკალური ფესტივალი. დათვალიერების გახსნის დღეს მშენელთა წინაშე წარსდგნენ საქართველოს სახელმწიფო დამსახურებული სიმფონიური ორკესტრი სხრ კავშირის სახალხო არტისტის ჯანსუღ კახიძის დირიჟორობით. ორკესტრმა შეასრულა სწორედ ის ნაწარმოებები, რომლებიც გასაკუთრებით უყვარდა ეკვენი მიქელაძეს, დირიჟორს, რომლის ნათელ ხსოვნასაც ეძღვნება წლევანდელი ფესტივალი. სოლისტი იყო პიანისტი ეთერ ანჯაფარიძე.

მსმენელებმა უკვე ნახეს და მოისმინეს ზ. ფალიაშვილის „დაისი“, მოუსმინეს საქართველოს სხრ დამსახურებულ არტისტს მარიკა მაღლაფერიძეს, რუსეთის სხრ დამსახურებულ არტისტს, სხრ კავშირის დიდი თეატრის სოლისტს იგორ მორაროვს.

დღეს ქუთაისის სამხატვრო გალერეაში ფესტივალთან დაკავშირებით იხსნება გამოფენა — მუსიკა და მუსიკოსები ქართველ მხატვართა შემოქმედებაში.

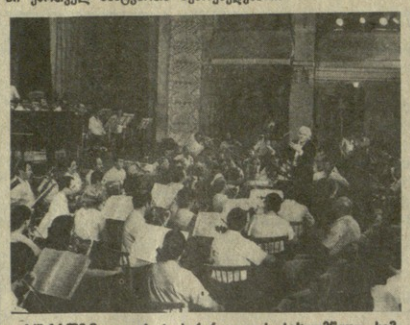

სურათზე: უკრავს საქართველოს სახელმწიფო სიმფონიური ორკესტრი.

საქინფორმის ფოტო.

▼ ▼

პოეტის ახალი კრებული

● **კიდევ** ერთი ახალი წიგნით გაახარა მკითხველი ჯანსუღ ჩარკვიანმა — „შავი ვეფხვი“ აქვია მისი ლექსების კრებულს, რომელიც ახლახან გამოსცა „ნაკადულმა“.

წიგნში თავმოყრილია პოეტის საუკეთესო ლირიკული ლექსები და პოემები. იგი თემატიკურად მრავალფეროვანია, თუმცა ძირითადი ხაზი მაინც სამშობლოს, ჩვენი ხალხის აწყოო და მომავალია.

კრებულის რედაქტორია მ. კალანდარიშვილი, მხატვარი — გ. ღლონტი.

რუბრიკისათვის გამოყენებულია საკლესის, საქინფორმისა და „კომუნისტის“ კორესპონდენტთა მასალები.

კონტაქტები

ჰესს შემოქმედების ქართველი მკვლევარი

ცნობილი გერმანელი მწერლის ჰერმან ჰესის მრავალფეროვანი შემოქმედებისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო კოლოკვიუმზე გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის გამომცემლობათა მიერ წარმოდგენილ ახალ გამოცემათა შორის საპატიო ადგილი ეკავა ქართველი მეცნიერის, როზო ყარალაშვილის წიგნს. „ჰერმან ჰესეს რომანების სამყარო“ — ასე ეწოდება სპეციალისტის გამოკვლევას, რომელიც კელნის გამომცემლობა „ბელუმმ“ გამოუშვა.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გერმანული ფილოლოგიის კათედრის გამგე, პროფესორი რ. ყარალაშვილი ჩვენს ქვეყანას წარმოადგენდა მეცნიერთა შეხვედრაზე ქალაქ კალვში — ჰერმან ჰესეს სამშობლოში. კოლოკვიუმის მუშაობაში მონაწილეობდნენ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, ამერიკის შეერთებული შტატების, იაპონის, ბელგიისა და მსოფლიოს სხვა ქვეყნების სპეციალისტები. ქართველი გერმანისტის მოხსენებამ — „ფერის ფუნქცია ჰერმან ჰესეს შემოქმედებაში“ — დაინტერესა შეკრებილნი, რომლებიც დიდი ხანია იკვლევენ მეცნიერის საქმიანობას. მარტო გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში გამოცემულია მისი ოცამდე ნამუშევარი, რომლებიც ასახავენ თანამედროვე გერმანული ლიტერატურის კლასიკოსის შემოქმედების სხვადასხვა ასპექტს. გაითვალისწინა რა ამ ნამუშევრებისადმი ინტერესი, გამომცემლობა „ზურკამპმა“ გადაწყვიტა მასობრივი ტირაჟით გამოუშვას რ. ყარალაშვილის ახალი წიგნი.

— თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გერმანისტებს დიდი ხნის კონტაქტები აკავშირებთ გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასა და გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკის მეცნიერებთან, — თქვა საქინფორმის კორესპონდენტთან საუბარში რ. ყარალაშვილმა. — კალეის კოლოკვიუმის შემდეგ მე და ჩემმა კოლეგებმა პროფესორმა ნ. კაკაბაძემ, თ. კილურაძემ და მ. ქეცანაშვილმა მონაწილეობა მივიღეთ იენაში გამართულ ერთობლივ კონფერენციაში. როგორც ცნობილია, თბილისს სახელმწიფო უნივერსიტეტი და იენის ფრიდრიხ შილერის სახელობის უნივერსიტეტი დიდი ხანია თანამშრომლობენ და ეს თანამშრომლობა განმტკიცებულია შესაბამისი ხელშეკრულებთ. რამდენიმე წლის წინათ გადაწყდა მოგვეწყო ერთობლივი კონფერენციები, რომლებიც მიეძღვნებოდა თანამედროვე ლიტერატურის სხვადასხვა ასპექტს. პირველი ასეთი შეხვედრა 1983 წელს გაიმართა თბილისში, წლევანდელი — იენაში. სხვათა შორის, ამ შეხვედრაში ბუდაპეშტის უნივერსიტეტის მეცნიერებიც მონაწილეობდნენ.

ქართველი სპეციალისტების გამოსვლები მიეძღვნა გოეთეს, სხვა გერმანელ კლასიკოსთა შემოქმედების, ლიტერატურულ პროცესებზე, კლასიკური მემკვიდრეობისადმი დამოკიდებულების პრობლემას.

კრაკოვის უნივერსიტეტისა და ქალაქ ვეიმარ ტირინოგის (ბულ-გორეთი) უნივერსიტეტის წარმომადგენლებმა სურვილი გამოთქვეს შემოუერთდნენ ქართველი და გერმანელი მეცნიერების მეცნიერულ თანამშრომობას.

1982 წლის სახელმწიფო შინაგანი მოგებებიანი სესხი

ქალაქ ვლადიმირში 1988 წლის 30 ივნისს გამართულ [illegible] ბათა ტირაჟის ოფიციალური ცხრილი.

მოგება ხვდა სესხის ოცდაცხრამეტივე თანრიგის [illegible] ობლიგაციებს შემდეგ ნომრებს:

სერიის №	ობლიგაციის №	მოგების მანეთობით	სერიის №	ობლიგაციის №	მოგების მანეთობით	სერიის №	ობლიგაციის №	მოგების მანეთობით
201151	006*)	1000	236436	023*)	500	266897	1—100	100
201197	030*)	2500	237658	1—100	100	267092	042*)	500
201947	074*)	2500	238643	1—100	100	267359	1—100	100
202223	045*)	500	238969	036*)	1000	267743	1—100	100
202851	1—100	500	239681	052*)	500	268067	099*)	1000
203002	076*)	1000	240891	048*)	500	268167	068*)	2500
203693	1—100	100	241024	094*)	500	268214	060*)	2500
203817	081*)	1000	241270	031*)	2500	269092	027*)	500
203867	1—100	250	241549	023*)	1000	269412	091*)	500
204352	099*)	10000	242344	1—100	100	269577	029*)	500
204457	1—100	250	242965	1—100	250	269622	026*)	500
206037	088*)	1000	243308	027*)	500	270229	1—100	100
206529	1—100	500	243454	093*)	500	270305	1—100	100
207117	008*)	1000	244023	1—100	100	270791	048*)	1000
208570	017*)	5000	244081	077*)	1000	270866	047*)	500
208706	1—100	100	245289	1—100	100	271399	1—100	100
208726	1—100	100	245495	1—100	250	272071	079*)	1000
209473	023*)	2500	245606	098*)	500	273525	004*)	1000
212093	1—100	250	246214	003*)	1000	274143	1—100	100
212396	098*)	1000	246392	011*)	1000	274941	051*)	1000
212772	072*)	1000	247768	1—100	100	275400	1—100	100
213420	019*)	500	248028	098*)	2500	275463	085*)	1000
213437	1—100	100	248092	066*)	5000	276631	042*)	500
213595	024*)	1000	248178	079*)	1000	276956	082*)	1000
214674	034*)	1000	248438	1—100	250	277627	1—100	100
214761	064*)	1000	248626	077*)	500	278222	044*)	2500
215899	047*)	1000	248780	1—100	100	278541	076*)	1000
216318	1—100	250	248975	052*)	500	280141	014*)	2500
217101	043*)	1000	249278	004*)	2500	280818	093*)	500
217213	070*)	2500	249334	085*)	1000	280907	039*)	500
218154	060*)	2500	250850	089*)	500	281240	005*)	1000
218399	085*)	5000	250872	1—100	250	281311	019*)	1000
219260	1—100	100	251062	018*)	2500	281606	040*)	1000
220733	1—100	250	251673	1—100	100	282721	1—100	100
223101	041*)	1000	252140	098*)	500	285670	1—100	100
223199	1—100	250	252836	005*)	2500	285979	084*)	1000
223456	032*)	1000	253000	028*)	1000	286114	077*)	1000
223515	013*)	1000	253066	1—100	250	286592	046*)	1000
223556	099*)	500	254720	023*)	1000	286646	089*)	500
223929	1—100	250	255034	086*)	1000	287188	1—100	100
224550	069*)	500	255363	1—100	100	287272	026*)	1000
225046	1—100	100	257752	011*)	500	287629	079*)	500
225452	004*)	2500	258303	099*)	500	288063	092*)	500
226142	1—100	100	258459	1—100	250	290951	1—100	100
227180	020*)	500	258882	1—100	250	291537	1—100	100
227599	1—100	100	259075	1—100	100	291782	077*)	500
227821	091*)	500	260031	094*)	2500	292063	1—100	100
227867	073*)	500	260779	061*)	2500	292546	1—100	100
228387	045*)	500	261081	085*)	500	292595	1—100	250
228448	083*)	1000	261612	1—100	250	292913	077*)	500
228534	1—100	250	262036	047*)	500	292953	1—100	100
228850	052*)	2500	262595	1—100	250	293204	029*)	500
229241	1—100	100	262674	1—100	250	293728	087*)	1000
229774	048*)	5000	263276	060*)	2500	294272	1—100	100
229848	032*)	500	263288	074*)	500	294363	021*)	500
230170	081*)	500	263481	047*)	1000	294731	072*)	5000
230292	063*)	1000	264155	003*)	1000	295206	1—100	100
230922	013*)	500	264158	067*)	1000	295640	1—100	250
231000	060*)	500	264245	091*)	1000	297604	088*)	1000
231233	012*)	500	264326	038*)	500	297829	079*)	500
232224	077*)	1000	265151	024*)	500	298534	021*)	500
233021	1—100	250	265175	066*)	1000	298702	1—100	100
233454	061*)	2500	266023	1—100	250	299100	1—100	100
233582	069*)	1000	266045	1—100	250	299355	073*)	1000
234556	1—100	250	266059	082*)	500	299450	1—100	100
234748	014*)	1000	266301	1—100	100	299504	037*)	1000
235022	1—100	250	266772	033*)	1000			

*** ამ სერიის ობლიგაციების დანარჩენ 99 ნომერს ხვდა 100 მანეთი მოგება თითოეულს.**

ცხრილში ნაჩვენებია ორმოცდათამეცხრეთიანი ობლიგაციების მოგებანი. ასმანეთიან ობლიგაციებზე 100, 250, 500 მანეთის თანაბარი ოდენობით მოგების შემთხვევაში მოგებული სერიის ყველა ნომერზე შესაბამისად გაიცემა 200, 500 და 1000 მანეთი. ასმანეთიანი ობლიგაციის ერთ-ერთ ნომერზე 500, 1000, 2500, 5000 და 10.000 მანეთის მოგების შემთხვევაში მეორე ნომერზე მოგება იქნება 100 მანეთი და ობლიგაციაზე შესაბამისად გაიცემა 600, 1100, 2600, 5100 და 10.100 მანეთი. 25-მანეთიან ობლიგაციებზე გაიცემა ორმოცდათამეცხრეთიან ობლიგაციებზე მოგების ნახევარი. მოგების თანაბარი შედეგი ობლიგაციის ნომინალური ღირებულება.

ეს ცხრილი ოფიციალური დოკუმენტია, რომელთაც სხრ კავშირის შემნახველი ბანკის დაწესებულებანი მოგების გასაცემენ დადგენილი წესით, გაზეთის მომდევნო ნომრის მიღების შემდეგ.

მოგებათა ტირაჟის მომწყობი კომისიის თავმჯდომარე — ნოვოსიბირსკის ოლქის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ვ. ს. კოსოუროვი.

კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი ი. ი. დეოვინა.

გამოფენა

„სპორტის სამყარო“

დიდაქალაქის საზოგადოებრიობის ცხოველი ინტერესი გამოიწვია ფოტოგამოფენამ, რომელიც ამ დღეებში გაიხსნა თბილისის ჭაღრაკის სასახლეში. აქ წარმოდგენილია სპორტულ თემაზე შექმნილი ამერიკელი და საბჭოთა ფოტორეპორტიორების 70 ფერადი ნამუშევარი: რეპორტაჟული და ეანრული სურათები, ეწვიათი „სტოპ-კადრები“. ეს არის ფოტოხელოვანის თვალით დანახული სპორტული სამყარო, რომელიც გვახსენებს დიდი ასპარეზობის პერიპეტიებს, გამოჩენილ სპორტსმენებს.

გამოფენის ინიციატორია ამერიკული ჟურნალ „სპორტ ილუსტრეიტედის“ თანამშრომელი ჯორჯ ბერგერი. მას მხარში ამოუდგა ჯორჯ ისტმენის სახელობის ფოტოგრაფიის საერთაშორისო მუზეუმი, კომპანია „ისტმენ კოდაკი“, ეურნალ „ოლიმპიური პანორამას“ რედაქცია.

საბჭოთა და ამერიკელი კოლეგების ერთობლივი გამოფენა ამ ორი ქვეყნის ხალხთა ურთიერთთანამშრომლობის კიდევ ერთი დადასტურებაა. გამოფენის გახსნის საზეიმო ცერემონიალზე გამოითქვა კონტაქტების, გაფართოების, უფრო აქტიური თანამშრომლობის სურვილი.

გამოფენა „სპორტის სამყარო“ 28 ივლისამდე გასტანს.

ს. კილაძის („კომუნისტი“) ფოტო.

ჭაბუკთა ასპარეზობაზე

ჩვენი ქვეყნის ქალაქებში გრძელდება შეჯიბრებები ჭაბუკთა II საკავშირო ასპარეზობის პროგრამით. სპორტის ზოგიერთ სახეობაში უკვე გამოვლინდნენ გამარჯვებულები. ამ დღეებში მიდინარეობს თანამედროვე ხუთმოდელთა, ნაჩიბოსანთა, ატლეტიკათა, კალათბურთელთა, ჩოგბურთელთა, ხელბურთელთა, შშველდოსანთა და ძიუდოისტთა ტურნირები. საქართველოს სპორტსმენებმა უკვე მოიპოვეს ოქროს — 3, ვერცხლის — 7 და ბრინჯაოს — 4 მედალი.

როგორც ყოველთვის, წარმატებებს ვეღარ ჩვენი მოჭიდავეები ბისაგან. ძერეინსკენ მიმდინარე ძიუდოისტთა შეჯიბრებები ჭაბუკთა II საკავშირო ასპარეზობის პროგრამით. სპორტის ზოგიერთ სახეობაში უკვე გამოვლინდნენ გამარჯვებულები. ამ დღეებში მიმდინარეობს თანამედროვე ხუთმოდელთა, ნაჩიბოსანთა, ატლეტიკათა, კალათბურთელთა, ჩოგბურთელთა, ხელბურთელთა, შშველდოსანთა და ძიუდოისტთა ტურნირები. საქართველოს სპორტსმენებმა უკვე მოიპოვეს ოქროს — 3, ვერცხლის — 7 და ბრინჯაოს — 4 მედალი.

როგორც ყოველთვის, წარმატებებს ვეღარ ჩვენი მოჭიდავეები. 68 კგ წონით კატეგორიაში ყველა მეტოქე დამარცხა და პირველი ადგილი დაიკავა ნაგარეულმა გიორგი კირკოროშვილმა (პროფკავშირები), ვერცხლის მედლები მიიღეს ახმეტელმა სპორტსმენებმა: მაშუკა ახრამაშვილმა (პროფკავშირები), ზურაბ სამეკაშვილმა („დინამო“) და ვასილ ოქარაშვილმა („დინამო“), მესამე ადგილზე გავიდა მარტყოფელი ბაჩარი დილეგაშვილი (პროფკავშირები).

სპორტის ამბები

ფეხბურთი

ლიდერის სამი გოლი

უგალელები ლიგის გუნდების საკავშირო ჩემპიონატს 19 ქულით კვლავ სათავეში უდგას კიევის „დინამო“. კიეველმა ფეხბურთელებმა ჩემპიონატის ნახევრიანობაზე ტურში ანგარიშით 3:0 დამარცხეს ბაკოს „ნეფტჩი“. გოლები გიატანეს ზაკარიაძ, მიხაილიჩენკომ და ლიტოვჩენკომ. ლიდერს ქულით ჩამორჩება დნეპროპეტროვსკის „დნეპრი“, რომელმაც გასულთი მატჩი ფრედ დამთავრა ვოლგოგრადის „ტრაქტორთან“ — 2:2. ვოლნოუსელებს 16 ქულა დაუგროვდათ. ამდენივე ქულა აქვთ ლენინგრადის „ზენიტსა“ და მოსკოვის „სპარტაკს“. სპარტაკელებმა გუშინწინ მოუგეს მოსკოვის „დინამოს“ — 2:1. მინსკის „დინამოელებმა საკუთარ მოედანზე დამარცხეს დონეცკის „შახტორი“ — 1:0.

თბილისის დინამოელები 7 ივლისს, მორიგ ტურში მოსკოვში ადგილობრივ „ტორპედოს“ შეხვდებიან.

ფეხბურთი. ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის აღმასრულებელმა კომიტეტმა, ციურიხში გამართული კენჭისყრის შედეგად, მიიღო გადაწყვეტილება 1994 წლის მსოფლიო ჩემპიონატი ამერიკის შეერთებულ შტატებში გაიმართოს.

მოკლედ

კალათბურთი. ჰოლანდიაში მიმდინარე კალათბურთელ ვუთა გუნდების ოლიმპიურ შესარჩევ ტურნირში მორიგი გამარჯვება მოიპოვეს საბჭოთა კალათბურთელებმა. მათ ანგარიშით 52:77 (40:36) დამარცხეს სახერძნეთის ნაკრები. ამ მატჩში ყველაზე შედეგიანად ითამაშეს ეფოლის საუკეთესო კალათბურთელმა გალისმა (34 ქულა) და მარჩიულონისმა (22).

ფეხბურთი. ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის აღმასრულებელმა კომიტეტმა, ციურიხში გამართული კენჭისყრის შედეგად, მიიღო გადაწყვეტილება 1994 წლის მსოფლიო ჩემპიონატი ამერიკის შეერთებულ შტატებში გაიმართოს.

კურორტი და დამსვენებელი

„გაგრიფშის“ ახალი სიცოცხლე

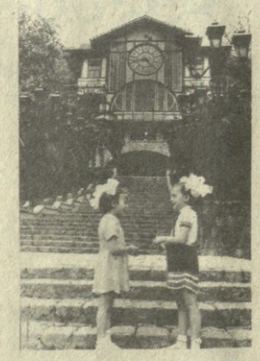

დღითიდღე მშვენდება საკავშირო მნიშვნელობის კურორტი გაგრა. შავი ზღვისპირეთის ეს მარგალიტი არამარტო ჯანმრთელობის კერაა, არამედ ტურიზმის პოპულარული ცენტრიც. ამბობენ, რომ პარტიული და საბჭოთა ორგანოები შეუნელებენ ყურადღებას უთმობენ საკურორტო და საქალაქო მეურნეობის შემდგომ განვითარებას.

დამთავრდა რეტორნან „გაგრიფშის“ სარეტაქტიციო და სარემონტო სამუშაოები. წლევანდელი სეზონისათვის კვლავ გამოჩრიელი იერსახით გამობრწყინდა და მრავალრიცხოვან სტუმართა სამსახურში ჩადგა ეს უძველესი და ულამაზესი არქიტექტურული ძეგლი.

ნაგებობის უნიკალური ნაწილები, რომლებიც ძირითადად ხის მასალისაგან შედგება, 1902 წელს ნორვეგიიდან გაგრაში ზღვით ჩამოიტანეს. ფასადს, რომელსაც დიდი თეთრეფერმწერალტიანი საათი აშშვენებს, პარიზის „საკურორტო საქმის“ იმპანინდელი ერთ-ერთი პრემიერეული ექსპონატია.

საბჭოთა ხელისუფლების წლებში გაგრას მრავალი თანამედროვე არქიტექტურული ანსამბლი შეემატა, მაგრამ „გაგრიფში“ მაინც ამ სახელმოგვეკილი კურორტის სიმბოლურ ნაგებობად რჩება. იგი ერთ დროს რეტორნის, სასტუმროს და თეატრის მოვალეობასაც ასრულებდა. მის სცენაზე გამოდიოდნენ ოპერისა და თეატრის საქეკეყნოდ სახელმოგვეკილი მსახიობები. აქ იდგმებოდა ილია ჭავჭავაძის ნაწარმოებთა ინსცენირებები და ანტონ ჩეხოვის უკვდავი პიესები, მის თაოსანებულ ძეგლად ბალმაანინის და სობინოვის განუმეორებელი ხმები, მრავალ ნიჭიერ პოეტს წუკეთხავს საკუთარი ლექსები.

გავიდა წლები. შენობა დაძველდა. ფოთები კრამიტის სახურავს ხასვა მოეკიდა. დადგმდა „გაგრიფშის“ კურორტები.

ცხოვრებამ მოითხოვა საკურორტო ქალაქის რეალიკეთის აღდგენა.

და, აი, 1984 წელს „გაგრიფში“ ხარაჩოებით შემოსეს. სარეტაქტიციო და სარემონტო სამუშაოების შესრულება დაეკალა საქართველოს სხრ ვაჭრობის სამინისტროს სპეციალიზებულ სამშენებელო-სარემონტო ტრესტის გაგრის უბნის (უფროსი ტ. ჯანგველაძე) კოლექტივს, რომელმაც საკმაოდ ძნელი და რთული სამუშაოები წარმატებით დაავგირგვინა.

რეტაქტიციას გამოეწვია რეტორნის რეკონსტრუქცია? — შეეკითხეთ „გაგრიფშის“ დირექტორს ვახტანგ გაგუას, — რომელიც ხუთი წლის განმავლობაში დღედაღამ თავს დასტრიალებდა ამ საპასუხისმგებლო და საპატიო საქმეს.

— „გაგრიფშს“, როგორც უნიკალურ არქიტექტურულ ძეგლს, სახელმწიფო კანონი იცავს, — ამბობს ვ. გაგუა, და დასძენს, — რეტაქტიციორებმა, მომპრიკეთებლებმა, რომლებიც უმაღლოდ შეუპობენენ, ყველაფერი იღონეს, რათა პირველეფიფელი სილამაზე შეენარჩუნებინათ ყოველი ნაწილისათვის.

ნაწილობრივმა მოდერნიზაციამ და თანამედროვე არქიტექტურული სტილის შერწყმამ მეტი სივლინ შესძინა კომპლექსს. მარჯვენა „ფრთას“ ჩამოშორდა საცხოვრებელი კორპუსი, სადაც რეტორნის სამზარეულო და დამხმარე მეურნეობა მოთავსდა. აქვე მოეწყო საზაფხულო მოედანი-ბარი. რესტორნის დარბაზის ვიტრაჟი კვლავ გამოჩნდა მწვანე მეცნიერებს შორის მოქცეული ჩაჩქერი. ლითონის ჭედური ხელოვნების ქართველ ოსტატთა ნახელავით არის შემკული მაღალი ჭერიდან ანტრესოლამდე ჩამოშვებული ულამაზესი ჭაღები. სამანკეტო დარბაზები დამშვენებულია ორიგინალური გობელენებით, ხოლო ყოველ ნახევარ სათში სასიამოვნოდ ეღერს „გაგრიფშის“ კურანტები.

რეტორნის უძველესი ყცენა ვაკაციური ცეკვებით დამშვენა აფხაზურმა ფოლკლორულმა ანსამბლმა „აფორტნმა“...

კურორტის მთავარ მაგისტრალზე — რუსთაველის პროსპექტზე გამავალ, ძველებური ფარნებით დამშვენებულ საპარადო კიბეებს ნელი ნაბიჯით მიუყვებიან სტუმრები, რომლებსაც ეგებების განახლებული „გაგრიფში“...

ი. გოგბეჩია,
„კომუნისტის“ სპეც. კორ.

▼ ▼

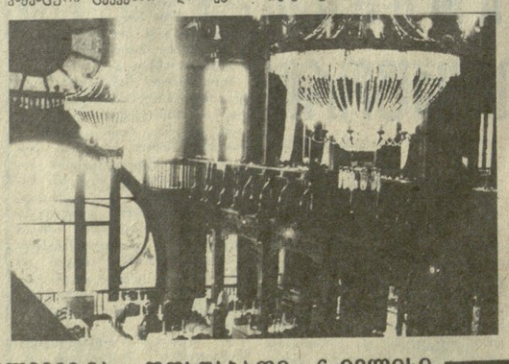

სურათებზე: განახლებული „გაგრიფში“.

რედაქციის მისამართი:
380036, თბილისი, ლენინის ქ. № 14
ტელეფონები:
ცნობებისათვის — 93-95-54,
მმართველი წევრებების განყოფილება — 99-73-24

საორგანიზაციო კონტაქტები:
სოხუმი — 2-40-19; ბათუმი — 3-41-69; ცხინვალი — 2-22-52; ქუთაისი — 5-26-36; რუსთავი — 14-27-87; გორი — 2-33-10; სამტრედია — 2-19-90; ზუგდიდი — 2-28-40; ტყიბული — 5-58-36; ოქტალეკი — 3-12-09; ახალციხე — 6-34-44; ზესტაფონი — 25-82. სოფლები — 3-20-77.

თბილისი

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს“. 13.50 — „ათლეტიზმი“. 15.35 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე) 15.45 — „დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე“. 15.55— მათემატიკის ტელეკურსი. 16.25 — საყმაწვილო სატელევიზიო კინოდარბაზი. მხატვრული ფილმი „შავი ტბის რაინდები“. 17.35 — მოსწავლეთათვის. სკკპ XIX კონფერენციის მიხედვით. — ჩვენი სადისკუსიო კლუბი. 18.35 — გარდაქმნის წახნაგები. ჩვენი სოფელი. 19.15 — ჰ. ჩაიკოვსკის სახელობის საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატები. რესპუბლიკის სახალხო არტისტი ლ. ისაკაძე. 20.00 — მოამბე. 20.30 — პოზიცია. ტელემაყურებელთა შეკითხვებს უპასუხებენ სკკპ XIX კონფერენციის დელეგატები. 22.00 — „ვრცემა“. 22.40 — გარდაქმნის პროგრამა. 22.50 — ხალხური შემოქმედება. მღერის ანსამბლი „ბურჯაანი“. 24.00 — ოლიმპიური შესარჩევი ტურნირი კალათბურთში: მამაკაცები. რეპორტაჟი პოლანდიიდან.

მეორე პროგრამა. 18.05 — მხატვრული ფილმი „მიშკა, სერიოგა და მე“. 19.35 — მულტფილმები. 20.00 — მოამბე. 20.30 — გილოცავთ! თენგიზ ამირეჯიბი. 21.25 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „შემობრუნება“.

ზოსკოვი

პირველი პროგრამა. 7.30 — „120 წუთი“. 9.35 — მულტფილმები: „სიზმარი“; „წყანა“; „ერთხელ დილით“. 10.05 — ფილმი — ბავშვებს. „ლობის უკან ურჩხულია“. 11.15; 16.30 და 18.05 — ახალი ამბები. 11.25 — მოგზაურთა კლუბი. 16.45 — დოკუმენტური ფილმები. 17.20 — „...თექვსმეტ წლამდე და უფროსი ასაკისა“. 18.10 — რუსული კულტურის სათავეებთან. 19.45 — დღეს მსოფლიოში. 20.05 — მულტფილმი „აკირო“. 20.30 — „პოზიცია“. ტელემაყურებელთა კითხვებს უპასუხებენ სკკპ XIX საკავშირო კონფერენციის დელეგატები. 22.00 — „ვრცემა“. 22.40 — გარდაქმნის პროგრამა. 22.50 — მხატვრული ფილმი კენტაურები. II სერია. 24.00 — კალათბურთი. ოლიმპიური შესარჩევი ტურნირი. ვაკები. შესვენებისას — 0.40 — დღეს მსოფლიოში.

მეორე პროგრამა. 9.00 — დილის ვარჯიში. 9.20 — სამეგობრო-პოპულარული ფილმები: „ბუსტრა კარტე“; „იქნები რუსული ფიფიური“. 9.55 — სასულე ორკესტრების საკავშირო კონკურსის მონაწილეთა კონცერტი. 10.45 — გერმანული ენა. სწავლების პირველი წელი. 11.15 — მხატვრული ფილმი „თექვსმეტი წლისანი“. I სერია. 12.20 — გერმანული ენა. სწავლების მეორე წელი. 12.50 — მხატვრული ფილმი „ქოლგა სიძე-პატარძლისათვის“. 14.15 და 19.00 — ახალი ამბები. 14.20 — ტელეფილმები „ლეონ ორბელი“ და „მწვერვალი“. 15.15 — „შფოთიანი სამარული ღამეები“. I სერია. 19.15 — ჩაიკოვსკის სახელობის საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატები. ლიანა ისაკაძე. 20.00 — მეძველონობა. საბჭო